JóPajtás

2021. II. 25.

75. évf., 6. szám

Fotó: Mark Kirkland

Amíg te alszol

2021 legjobb víz alatti fotói

Ára 50 dinár

2021 legjobb víz alatti fotói

Renee Capozzola, Mo orea-sziget, Polinézia, Franciaország

Cápák tetőablaka

Zhang Jinggong, Japán

Szemtől szemben

Danny Lee, Tazmánia

Ragyogás – feketeszakállú albatrosz

A címoldalon látható béka szerepel azon a fotón, amely az Underwater Photographer of the Year elnevezésű nemzetközi fotópályázat egyik idei győztes alkotása. A fénykép az *Amíg te alszol* címet kapta, amely arról árulkodik, hogy a pályázat nem kizárólag az óceánok, tengerek, folyók és tavak élővilágát térképezi fel, hanem a fotósok saját, közvetlen környezetükből is merítenek ihletet.

Kristy Andrews

Szürkefóka

Hadaró Timi

Úúúú, hazáig futottam, hogy el ne olvadjak a gyönyörtől. Kristóf, Máté, Szabi meg Endre egy bandát alapított, és minden szerdán meg pénteken próbálnak Endréék garázsában. Persze tudom, hogy ez olyan amerikai filmes jelenség, hogy a suli szépfiúi zenekarrá állnak össze, de higgyétek el, hogy a mi kockafejű fiúinktól ez óriási dolog. Egyébként meg, maradjon köztünk, de Szabi nem is jó pasi, azzal a klepa fülével meg zöldessárga szemével… kénytelen folyton sapkát hordani, hogy eltakarja az elefántfüleket.

Na, szóval, zenélnek, Kristóf a dobos, és lobog a haja, miközben püföli a hangszert. A nagybátyja dobfelszerelésén játszik, mert nincs sajátja, de ha kitűnő lesz a bizonyítványa, akkor elkapja ajándékba. Máténak egy sas van a gitárja nyakán, nagyon vagány. De úgy képzeljétek el, hogy Emmán és rajtam kívül senkit nem engednek be a próbára. Endre és Máté is bele van zúgva Emmába, de hogy engem miért…. tudjátok, miben reménykedem. Nem várjuk végig a próbákat, mert anyáék nem tolerálnák, hogy 3 órákat ülök egy garázsban a nagy művészekkel, ezért csak végiglessük a hangolást, majd épp csak belehallgatunk néhány számba, és már iszkolunk is haza. Rögtön saját számokkal indítottak, azt mondják, nincs idő mások tollával ékeskedni. A szöveget közösen írják, de Máté a legaktívabb, meg ő a legjobb magyarból, habár kacsintgatnak az angol felé. Szabi apja szerint a szerbet se kéne kihagyniuk a repertoárból, mert igenis menő lenne, ha egyszer Belgrádban lépnének fel.

Kristóf néha sietve másolja át tőlem a házit, mert annyira elzenélték az időt, hogy az már nem fért bele a napba. A mindennapos jócselekedeteimet erősítve természetesen hagyom neki, hiszen mégiscsak a dobfelszerelés a cél, hogy nagy zenész lehessen. Az első sorban fogok állni, az tuti.

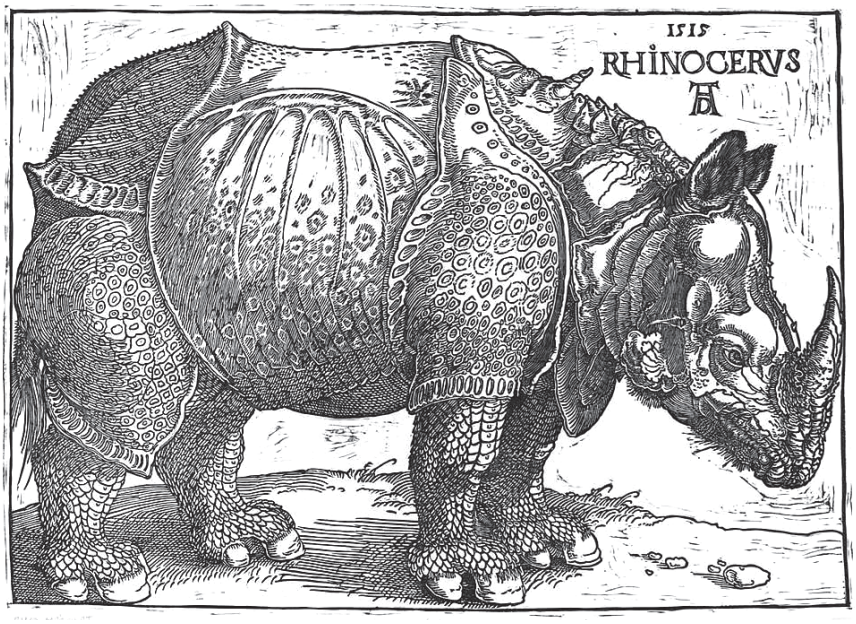

Albrecht Dürer: Rinocérosz (1515)

Albrecht Dürert művészi tevékenysége során különösen foglalkoztatta a növények és az állatok megörökítése. Az orrszarvút ábrázoló fametszet egy megtörtént, szenzációs eseménnyel kapcsolatos: 1515 májusában Európába került az itt még ismeretlen, különös állat egy példánya, amelyről hamarosan leírások és rajzok sokasága terjedt el. Dürer az egyik ilyen ábrázolás alapján készítette tollrajzát, amelyet még ugyanebben az évben fametszetként is megformált.

Dürer metszete nem egészen pontos ábrázolása egy rinocérosznak. Az állatot kemény páncéllal borítva ábrázolja, egy kis csavart szarvat is elhelyez a nyaktőre, valamint a lábait pikkelyekkel fedi. Ezek a vonások nem találhatók meg egy valódi orrszarvún. Ennek ellenére Dürer metszete nagyon népszerű lett Európában. Egészen a 18. század végéig az orrszarvú hiteles ábrázolásának tekintették.

EZTFILÓZDKI!

Kedves Diákok!

Kissé rendhagyó módon, most egy vitára invitállak benneteket. A racionális, érvekkel alátámasztott vita a filozófia egyik legfontosabb és legizgalmasabb területe. Arra kérlek titeket, hogy gondolkodjatok el, vagy beszéljétek meg barátaitokkal, tanáraitokkal vagy szüleitekkel az alábbi állításokat. Keressetek indokokat, hogy miért lehet helyes az állítás, és miért lehet helytelen. A kijelentések mindegyike az internethez, digitális térhez kapcsolódik, a kihívás a következő: találjatok minimum egy indokot, ami alátámasztja az állítást, és legfeljebb egyet, ami szerintetek megcáfolja, ellent mond neki.

Példa: A digitális technológia közelebb hozza az embereket egymáshoz.

Érv mellette: A Brazíliában élő rokonaimmal könnyedén tarthatom a kapcsolatot, ami a digitális technológia nélkül nem lenne lehetséges.

Érv ellene: Ha a barátaimmal ebédelni megyek, mindig előkerül a telefon, ami elvonja a figyelmünket egymásról.

1. Mindenkinek digitális diétát kellene alkalmaznia (hetente egy-egy napot mindenféle digitális eszköz nélkül).
2. A letöltés lopás.
3. A tanárok ne korlátozzák a mobiltelefon használatát.

Ha van kedved, írd meg nekünk, hogy milyen érveket gyűjtöttél össze! A címünk: jopajtas.szerk@magyarszo.rs vagy Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad.

Tóth Tamara

Írjatok, jelentkezzetek!

Oldalaink nyitva állnak előttetek. Mindegyikhez hozzászólhattok, minden rovathoz kérdéssel, kéréssel, javaslattal fordulhattok:

– Küldjetek sok-sok rajzot, fogalmazást, verset a Rügyfakadásba;

– Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a történelemmel, földrajzzal kapcsolatban;

– Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;

– Adjatok tanácsot Jusztikának;

– Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket, fejtörőket;

– Kutassatok és válaszoljatok nyereményjátékunkban feltett kérdésre.

Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, hogy nektek is, és nekünk is tetsszen! Várjuk jelentkezéseteket! Címünk a régi: **Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** Az e-mail-címünk pedig a következő:

jopajtas.szerk@magyarszo.rs.

Farsangi álarcosbál – családi táncház

A, a, a, a farsangi napokban.
A farsangi napokban,
Legyünk mi is vígabban
A, a, a, a farsangi napokban.

A, a, a, a farsangi diákok.
A farsangi diákok,
Piros nadrágban járnak,
A, a, a, a farsangi diákok.

Zengett a táncoskedvű diákok, ovisok énekétől az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör terme, ugyanis február 14-én **Cseszák Balázs** és **Cseszák Korcsik Anikó** irányításával fergeteges bulit csaptak, táncoltak, énekeltek. Részt vettek a középiskolások, a Samu Mihály, a Petőfi Sándor, a Sever Đurkić, a Zdravko Gložanski iskola tanulói, az ovisok, sőt, még a napközisek is ott táncoltak csodaszép ruháikban.

A buli kezdete előtt a fő szervező elmondta, hogy ilyenkor, télen mindig megszervezik a gyerekek szórakoztatására a jelmezbált, és farsangi játékokkal, tánccal szórakoztatják a kicsiket.

– Az idén a járványhelyzet miatt a szabályokat betartva több csoportban szerveztük meg a gyerekek szórakoztatását. Először az ovisok, kisiskolások öltöztek jelmezbe, majd az ötödikesek, hatodikosok táncháza következett. Igyekszünk a néptáncot népszerűsíteni, s azoknak szülőknek is bemutatni, akiknek a gyerekei még nem járnak néptáncra. Ez a családi táncház élmény nemcsak a gyerekeknek, de a szülők számára is. Utána a kézműves foglalkozáson **Ferenczi Tünde** tanítónő irányításával mézeskalácsszíveket festettek, fonálból szintén szíveket készítettek – hallottuk Cseszák Balázstól.

Nagy volt a nyüzsgés a kultúrkör nagytermében, a jelmezbe öltözött gyerkőcök jól érezték magukat. Volt ott tündér, királylány, hercegnő, boszorkány, balerina, polip…

A Fokos zenekar húzza a talpalávalót a gyerkőcöknek. A fő szervezők irányításával mindenki táncolt, közben énekelt: Séta polka, séta polka, ripityom, ripityom, gyere be rózsám, az ölembe, ripityom, gyere be rózsám, az ölembe…!

Nem múlhat el farsangi buli fánk nélkül. Mindenkinek jólesett a sok tánc, éneklés után a finom sütemény.

A rendezvény a Forrás Népművészeti és Kulturális Oktatási Központ és a Csoóri Sándor Alap támogatásával valósulgatott meg.

Koncz Erzsébet

A szülők is táncra perdültek

Boszorkány és a polip

Cserepes virág

A táncoktató kalózjelmezben

Vége hossza nincs az éneklésnek

Versenyfelhívások

IX. Vajdasági Fogyasztóvédelmi Diákverseny

A GENIUS – a tehetséges diákokért mozgalom keretében kilencedik alkalommal rendezik meg a tartományi szintű általános és középiskolás diákversenyt, melynek témája a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos megfigyelés, kutatás, elemzés.

A diákok önállóan vagy párban kell hogy kutatást végezzenek, vizsgálhatják mindazon tényezőket, melyek a fogyasztók jogaival, érdekeivel ellenkeznek, nem etikusak, veszélyeztetik az egészséget és a környezetet, továbbá tetten érik a törvénytelenségeket, visszaéléseket, rámutatnak a lehetséges megoldásokra.

A téma megközelíthető a közgazdaságtan, a jogtudomány, a biológia, a kémia, a környezetvédelem, az orvostudomány és más szakterületek szempontjából is. A diákok mentor segítségét vehetik igénybe.

A verseny célja a fiatalok érdeklődésének felkeltése a fogyasztóvédelem, a tudatos vásárlás, az egészségmegőrzés, a környezetvédelem, az emberi jogok érvényesítése iránt.

A szakdolgozatok alapján a legjobbak meghívást kapnak a verseny második részére, a szóbeli döntőre, ahol szakemberekből álló versenybizottság értékeli a kutatásokat.

Mindegyik résztvevő oklevelet kap, és könyvjutalomban részesül, a legsikeresebbeknek értékes ajándék jár.

A versenyhez kapcsolódó információk, segédanyagok és szakmai jellegű írások megtalálhatók a www.fokusz.info honlapon.

A dolgozatokat, a jelentkező diákok adataival együtt, 2021. április 26-áig kell elküldeni e-mailben: fogy.verseny@gmail.com

A verseny szervezője a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete, támogató az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Fő szervező: Dr. Muhi B. Béla egyetemi tanár.

XIV. Vajdasági Diák Menedzsment Bajnokság

Az üzleti világban való érvényesülésre, a szakmai ismeretek elsajátítására, egy vállalat létrehozására és menedzselésére való felkészülést nem lehet túl korán elkezdeni. Az üzleti tervezés az egyik legnagyobb kihívás amellyel a vállalkozó szembesül. Nehéz feladat, hiszen a jövőbe kell tekinteni, hogy egy hosszú távon működőképes és nyereséges vállalkozás létrejöjjön.

A középiskolás diákoknak szóló versenyen a tanulók egy képzeletbeli vállalat menedzserének szerepét töltik be, ennek a vállalatnak az üzleti tervét kell elkészíteni.

A diákok önállóan vagy párban jelentkezhetnek, mentor segítségét is igénybe vehetik.

A legjobbak meghívást kapnak a verseny második fordulójára, a szóbeli döntőre, ahol rangos szakbizottság értékeli a munkákat.

Mindegyik résztvevő oklevelet kap, és könyvjutalomban részesül, a legsikeresebbeknek értékes ajándék jár.

A versenyhez kapcsolódó információk, segédanyagok és szakmai jellegű írások megtalálhatók a www.fokusz.info honlapon.

Az üzleti tervet, a jelentkező diákok adataival együtt, 2021. április 26-áig kell elküldeni e-mailben: menedzsment.bajnoksag@gmail.com.

A verseny szervezője a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete, támogató az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Fő szervező: Dr. Muhi B. Béla egyetemi tanár.

Képzőművészek, figyelem!

Az újvidéki Bogdan Šuput Művészeti Szakközépiskola ingyenes képzőművészeti ELŐKÉSZÍTŐ órákat szervez rajzból, festészetből és szobrászatból olyan 8. osztályos diákok számára, akik művészeti középiskolákba szeretnének felvételizni. Az érdekelt diákok megismerhetik a felvételi folyamatát és egyéb fontos dolgokat is.

Az előkészítőt az iskolában, Újvidéken, a Janka Veselinovića 22.-ben tartják.

A bejelentkezés kötelező, a 064/2921-278-as telefonszámon Hajzler Gabriellánál, mindennap 12 és 18 óra között.

Jó Pajtás 75

Hetvenöt évesen, elevenen

II. rész

Kedves Olvasó!

A címoldalon ünnepi díszben tűnik fel a Jó Pajtás logója, ugyanis az idén 75. születésnapját ünnepli a lap. Ugye nem is gondoltad, hogy az újság, amit hetente forgatsz, olyan idős, mint a nagymamád? S ezúttal nem csupán a 75-ös szám az újdonság – s ezt már valószínűleg magad is észlelted, amíg ide lapoztál – a lap is új köntösbe bújt, változott a teste: a papír. S így, kedves Olvasó, magad is sokkal jobban megadhatod a módját az olvasásnak. Bizony! Mert az olvasás még mindig élményt jelent, annak ellenére, hogy a mobiltelefon és a táblagép is ott pittyeg a közelben. A nyomtatott, kézzel fogható tartalomban lehet csak igazán elmélyedni és elgondolkodni, mert sokkal célszerűbb, ha megpróbáljuk minél jobban feltérképezni és megérteni a körülöttünk zajló világot. S ebben segít az olvasás és a Jó Pajtás!

Kíváncsi vagy kedvenc újságod történetére? Olvass bele a következő összefoglalóba, ha érdekelnek a Jó Pajtás születésének részletei.

Múlt heti összefoglalónkban a Jó Pajtás első számának megjelenésétől, 1947-től a kilencvenes évek elejéig meséltük el a lap történetét. Most ettől a válságos időszaktól folytatjuk az események sorát. 1992-ben a jugoszláviai polgárháború és a finanszírozási válság idején a Jó Pajtás fedőlapja rotópapírból készült. Ami azt jelenti, hogy sajnos, ekkor nem díszeleghetett színes, fényes köntösben. E háborús időszakban csupán hat szám jelent meg. A megpróbáltatások ellenére, a lap ezt a csapást is túlélte. 1995-ben megalakult a szabadkai fiókszerkesztőség, 1996-tól pedig komputeres tördeléssel készül a lap. A válságos évek elmúltával a Jó Pajtás fedőlapja ismét tarkán és színesen pompázik, fényes műnyomó papíron. Ez azért érdekes, mert ezen a papíron élénkebbé vált a nyomtatás, mivel nem szívja magába teljes mértékben a festéket. 1998-ban nagy lépés történt, ekkor vált olvashatóvá a lap az interneten is.

1999-ben azonban a körülmények ismét negatív energiákat árasztottak a Jó Pajtás működésére is. A NATO bombázás ideje alatt a munkatársak és az olvasók száma is megcsappant, a kilencvenes évek elejéhez hasonlóan – aki tehette, világgá ment.

2000-ben a Jó Pajtás négy főre zsugorodott lelkes csapata elkészítette a Jó Pajtás Millenniumi Különszámát, mely a lap történetében első ízben második kiadást is megélt. Közben poszterekkel próbálta a szerkesztőség a tanulók és tanárok munkáját segíteni: a lap mellékleteként megjelent a *Vajdasági magyar írók, Az egyetemes magyar irodalom arcképcsarnoka I. és II., Az ENSz felépítése, 55 éves az Európa Tanács, Az Európa Tanács 45 tagállama, Vajdaság térképe a helységek szerb és magyar elnevezésével* c. poszter. 2002-ben *Kossuth-különszámot*, 2003-ban *Rákóczi-különszámot*, 2005-ben *József Attila-emlékszámot* készített a szerkesztőség, mindig a megfelelő jubileumok jegyében. Ezzel elérkeztünk ismét egy kerek számhoz, amikor újabb események sorjáznak a lap történetében...

(Forrás: Lennert Géza: Egy öreg fa históriája, Jó Pajtás, 61. évf., 1–2. szám)

Ezek lennének a lap indulásának alaplépései. Ha érdekel a folytatás, lapozz a hatodik oldalra a jövő héten is!

Török Erna
felelős szerkesztő

A somosi Környezetnevelési Központ és a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete

KIS FÜRKÉSZ

címen természetismereti – természetvédelmi versenyt hirdet 4–5–6. osztályos tanulók számára.

A versenyre 3 fős csapatok jelentkezését várjuk. A feladatok a következő témakörökhöz kapcsolódnak:

- Természetismeret, természetvédelem,
- madárismeret,
- gombaismeret,
- gyógynövények,
- néphagyományok,
- fenntartható életmód,
- terepi feladatok.

A versenyre jelentkező csapatok egy feladatsor kitöltésével regisztrálnak (az első forduló online formában zajlik).

A csapatok jelentkezését a következő elektronikus címre várjuk: **nsvmpe@gmail.com** Jelentkezési határidő: **2021. március 25.** (amikor a kitöltött feladatsort is csatolni kell). Az elbírálást követően a döntőbe a legügyesebb csapatok kerülnek, a rendezvényt pedig közvetlen verseny formájában 2021. május 21-én Újvidéken tartjuk meg.

A kiemelkedő eredményt elérő tanulók jutalomban részesülnek. A versenyre iskolánkként több csapat is jelentkezhet.

A jelentkezésnek tartalmaznia kell továbbá:

– a felkészítő pedagógus nevét, telefonszámát, elektronikus címét (amely elérhetőségeken tudjuk tartani a kapcsolatot);
– az iskola pontos nevét, címét;
– a csapattagok nevét, osztályát;
– a csapat nevét.

A verseny koordinátora: Bertalan Zsuzsanna (bertalan.zsuzsa@gmail.com)

A szakmai ellenőrzést végzi:

– Molnár Zoltán /KOKOSZ, Somosi Környezetnevelési Központ

– A feladatokat összeállítják: Bokodiné Kovács Katalin (Hagyományőrző Egyesület Baj), Hazafi Dorottya (Somosi Környezetnevelési Központ), Molnár Zoltán (KOKOSZ, Somosi Környezetnevelési Központ), Molnárné Kiss Anikó (Somosi Környezetnevelési Központ)

A felkészüléshez szükséges segédanyag, illetve az első forduló feladatsora elérhető a VMPE hivatalos honlapján a https://www.vmpe.org.rs/digitalis-adattar/ címen.

Jusztika igazsága

Az ott tényleg Robi biciklije?

Szóval Kitti, Céci és én ott álltunk annak a bizonyos Bélának a háza előtt, és az udvaron álló biciklit néztük:

– Honnan tudjátok, hogy Robié? – kérdeztem.

– Biztos, hogy az övé, egy csomószor láttuk már. Halljátok, megkérdezem Kevint, hogy hol van Robi – vigyorgott Kitti, és már vette is elő a telefonját.

Na, most egy kicsit álljunk meg, és tekerjük vissza az eseményeket. Talán vannak köztetek olyanok, akik nem olvasták az előző részt, és fogalmuk sincs, hogy miről van szó. Hogy egyáltalán ki is Robi? Az osztálytársunk. A szülei elváltak, nem épp éltanuló és kb. csak a számítógépes játékok érdeklik, semmi más nem köti le. Ja, és Kevin barátja. Nagyjából ennyit tudok mondani róla. Ahhoz képest, hogy már több mint két éve osztálytársak vagyunk, talán ez kevésnek tűnik. De, ha jobban meggondoljátok, biztos nektek is van olyan az osztályotokban, akiről nem tudtok valami sokat. Mert elvégre arról, aki nem a barátunk, mit tudhatnánk még? Én igazából nem nagyon beszéltem még sohasem Robival, azt hiszem hatodikban szólt hozzám utoljára, akkor is csak annyit mondott, hogy stréber vagyok, szóval... A viszonyunk sosem volt éppen barátinak mondható, amióta pedig külön csoportba kerültünk, nem is nagyon láttuk egymást. Az pedig, hogy a biciklije (legalábbis Kitti szerint az övé) akkor ott állt azon a bizonyos udvaron, tulajdonképpen nem annyira nagy dolog. Igazából csak arról van szó, hogy Bélánál lenni délután, elég nagy égés. Hogy pontosan miért, arra nem tudok észszerű magyarázatot adni, ez ilyen diáktörvényféle dolog itt nálunk. Béla nem éppen valami menő gyerek, sokszor csúfolják is más fiúk, így aztán valahogy... Valahogy ciki dolog nála lenni délután, és kész. Na, de nem is ez a lényeg, hanem, hogy Kitti és Céci miként próbálták kideríteni, hogy tényleg Robi van-e Béláéknál. Először is, Kitti ráírt a Discordon egy ISMERETLEN valakire, akiről GONDOLJA, hogy Robi. (A Discordon általában álnéven irkálnak egymással az emberek.) Megkérdezte ettől a valakitől, hogy „hol vagy?”. Igen, ezt. Igazából annyira nem lepődtem meg azon, hogy Kitti minden óvatosságot félretéve ráírt egy valószínűleg ismeretlen emberre. Cécivel délutánonként gyakran az Anotalkon lógnak, ahol olyan emberekkel irkálnak összevissza, akik teljesen ismeretlenek számukra. Ők ezzel szórakoznak. Ja, és visszatérve a történetre, miután, az a valaki a Discordról csak azt válaszolta viszsza, hogy „mol”, (ezzel egyikünk sem tudott mit kezdeni), Kitti nem gondolkozott sokáig valami másik megoldáson, hanem ott, abban a pillanatban videóhívást kezdeményezett. Kevinnel. Aki éppen egy számítógépes játék közepén volt, de azért felvette. Gondolom játék közben zenét hallgatott, mert átlagban alig értette, hogy mit mondunk. Vagyis Kitti és Céci, mert én nem nagyon akartam részt venni a videóhívásban. Egyrészt hülyeségnek tartottam, másrészt meg... Hát, mégiscsak Kevin volt a vonalban. Amúgy a hallgatásom ellenére tudomást szerzett az ottlétemről, mert Kitti ezt is fontosnak tartotta megemlíteni. Na, mindegy. Végül arra jutottak, hogy ír Robinak, és megkérdezi, hol van. Ez volt az utolsó, amit még ki tudtam venni Kevin szavaiból. Mert a következő pillanatban Kitti felsikoltott, majd váratlanul futásnak eredt.

Múzeumban jártunk

A múlt csütörtökön múzeumban jártunk. Megnéztük a *Régészeti kisokos* elnevezésű interaktív kiállítást.

Anikó várt bennünket, akitől megtudtuk, kik a régészek, hogyan, mivel dolgoznak. Mindenkinek adott egy zacskót, amiben volt egy notesz és egy ceruza. Egy rövid időre régészek lettünk. A kijelölt helyről elvehettünk egy tárgyat. Meg kellett vizsgálni. Leírni a noteszba a nevét, majd lerajzolni. Én egy régi edény darabját választottam. A múzeumban érdekes dolgokat láttunk. Nekem legjobban a mamut agyara tetszett.

Karkötőt, nyakláncot, kitűzőt és övet is készíthettünk.

Nagyon jó volt, kellemesen éreztem magam.

Kecskés Benedek 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Boldogság

Az élet egy küzdelmes pálya,
Napok örökös csatája.
Tövisekről tövisekre lépünk,
Nem sejtve, hogy megcsal a reményünk.

Ne legyen az életed zúgó hegyi patak,
Melyet vad vihar szaggat.
Csak legyen egy csendes nyári éj,
Melyet boldogság kísér.

Szerelmi vallomás

A szerelem az olyan csodás,
de a legszebb benne a szerelmi vallomás.
Minden körülötted csak úgy forog,
nincs is ennél szebb dolog.

Múlnak a napok, órák, percek,
és város, hogy eljöjjön a herceg.
Minden nap arra vársz,
hogy felébredj, és csodát láss.

Egy nap a szívedben szerelem lobban,
mikor a nagy ő elébed toppan.
Minden olyan lesz, mint egy álom,
aminek a végét kicsit sem várod.

Lehozza a csillagokat is az égről,
kitárja eléd az érzéseit a szívéből.
Ez lesz az, amire vágytál,
szerelmi vallomást szívedbe zártál.

Szeretem a kutyámat

Már régóta kérleltem a szüleimet egy kutyáért. Végre be is teljesült a vágyam. Én voltam a legboldogabb, amikor megkaptam és a kezembe foghattam azt a pici, puha dundi, édes, aranyos állatot. Szívem megtelt örömmel. Sok-sok puszival köszöntem meg a családomnak. Úgy éreztem, én vagyok a legszerencsésebb a világon.

A szajáni Móra Károly iskola tanulóinak írásai

A tantermünk

A tantermünk szép nagy és rendezett. Nagy a hely és sok a pad.

Mégis az a jó, hogy sok a barátom. Három tábla van: az egyik okos, a másik sima, a harmadik mágneses. Az ablakban virágok vannak. Hátul szekrények találhatóak, amiben a tanszereinket tartjuk. A szekrényen díszek vannak, amik nagyon szépek.

Nagyon örülök, hogy ebbe az osztályba járhatok.

Szabó Nikoletta, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

A tantermünk

A mi iskolánkat felújították és így a mi tantermünket is. A régi ablakokat kivették és helyette új ablakokat tettek bele. Lefestették a falakat. Vettek bele új asztalokat, székeket, zöld táblát, okostáblát, mágneses táblát és szekrényeket. Szép a tantermünk. Nagyon kell vigyáznunk a tantermünkre, hogy nagyon sokáig ilyen szép és tiszta maradjon.

Ilyen szép és tiszta terembe örömmel jövök tanulni.

Berta Dávid, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

A mi tantermünk

A mi tantermünk a Thurzó Lajos Általános Iskolában található.

Van benne három tábla, Szép fehér a plafon a fal pedig bőrszínű. Három radiátor van. A padok összeérnek. Hátul három szekrény sorakozik. A szekrények, székek és az asztalok barna színűek. Van kettő fehér tábla és egy zöld. Az egyik okostábla.

Nagyon tetszik a mi tantermünk. Tiszta, modern és nemrég újították fel.

Bővíz Áron, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

A tanári asztal

Az én tanító nénimnek faasztala van.

Arra szolgál, hogy rá lehessen pakolni. Az ő asztala a legnagyobb. Rajta szokott lenni a kréta, ceruza, laptop, könyvek és a napló. Nagyon szép, az övé a leghosszabb asztal. Szoktak ott rajzok, felmérők is lenni.

A tancsinak van a legmenőbb asztala az egész osztályban.

Borđoški Maja, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

A tanári asztal

A tanító néni asztala tetszik nekem. Sokszor helyet cserélnék vele.

Biztos jó lehet ott ülni, belátnám az egész osztályt. Tanító bácsit játszanék, mindig feleltetném az egész osztályt. Most két asztala van, a mostani asztalok szebbek, mint a régi. Az egyiken van a laptop, a másikon a könyvei. Tanító néninek is tetszik. Elférne rajta még pár dolog: virág és karácsonyi dísz. Az osztály elején található az ajtóval szemben. Mögötte a táblák vannak.

Pósa Csanád, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Legkedvesebb állataim

Én most két állatomról fogok írni, mert ugyanannyira szeretem őket.

Előbb a kutyámat, Zsömit mutatom be. Hat órakor kel és hét órakor reggelizik. Barna szeme, barna szőre, hosszú farka és lógó fülei vannak. Tacskókeverék, az anyja tacskó, az apja valami nagy fajta lehet. Nagyon virgonc, és mindig játszana, de lusta is. Jó barátja a macska. Ő Zsömi!

Most pedig Sugár következik, a lovam.

Ő nagyon nagy, almásderes és nóniusz fajta. Nagy szeme van. Sokat eszik és imádja, ha vakarom a szőrét. Akkor mindig lóg a nyelve. Kis létrával kell felülni a hátára. Délután mindig szoktunk játszani vele. Nem bánt senkit. Ő Sugár!

Zsömi és Sugár olyanok, mint a testvéreim. Nagyon szeretem őket.

Bajúsz Lola, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

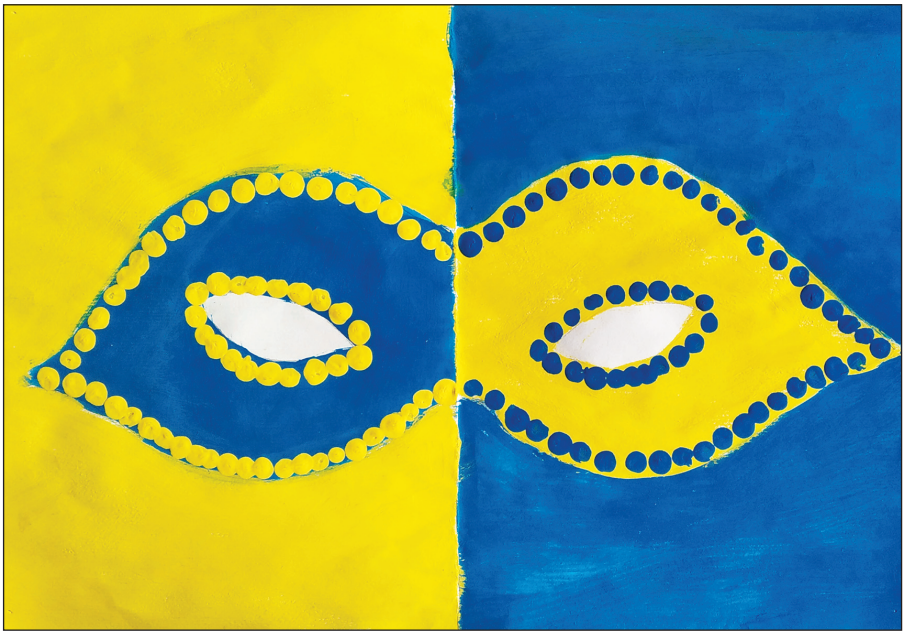

Sóti Ivett, 4. osztály, J. J. Zmaj, Magyarkanizsa

Valentin-napi szerelem

Olyan szép vagy, mint egy virág,
mást sem lehet mondani terád!
Az összes lány közül te vagy a legszebb,
ezért írom neked ezt a verset.
Télen-nyáron veled vagyok,
minden szív értünk dobog.

Látogatóban a két Lottinál

Ma elmentünk meglátogatni a két Lottit.

Mikor odaértünk, becsengettünk. Nem mentünk be, hanem kint hógolyóztunk egy darabig. Csináltunk hóembert, hóangyalt. Mikor bementünk, jól felmelegedtünk. A felnőttek leültek kávézni, mi meg bementünk a gyerekszobába. Petra játszott Luiseval, én meg Lottival zenét hallgattam. Utána ettünk egy kis gumicukrot.

Nagyon jól éreztük magunkat Lottiéknál. Anya azt mondta, máskor is eljövünk.

Kincses Kristóf, 4. osztály,
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Boldogság

Kint táncoltunk a szakadó esőben
az egyik pörgős rockzenére,
amely a telefonomból szól.
Tekintetem elidőzött rajtad.
A cipőd minden ugrásnál cuppant egyet,
barna hajadból lomhán hullottak ki
az esőcseppek, ahogy a fejed ráztad.
Egy pillanatra találkozott a tekintetünk.
Gyönyörű szemeidben boldogsághoz hasonló
csillogást véltem felfedezni.
És ettől én is boldog lettem.

Angyal Rebeka, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Vendégségben voltam a két Lottinál

Felültem a repülőre és elutaztam a két Lottihoz. Szeretettel fogadtak. Körbevezettek a házukban. Volt vagy harminc szoba. Öt fürdőszoba két gyerek, három konyha stb. Aztán elmentünk egy étterembe. Jót ebédeltünk. Hazamentünk egy óra múlva. Elmentünk moziba. Ezzel eddig nem volt baj, csak mikor hazaértünk, akkor a lányokkal babáznom kellett. Ez már nem annyira tetszett. Kicsit el vannak kényeztetve, de azért kedvesek.

Szerintem az én családom jobb.

Szalai Áron, 4. osztály,
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Fehér tájra ébredtem

Vasárnap csodás reggelre ébredtünk azért, mert leesett a hó.

Felöltöztünk és elmentünk a templomba. A mise után kimentünk szánkózni az utcára a testvéremmel. Tamarát úgy meghúztam, hogy kiborult. Jót nevettünk rajta. Szánkózás után megebédeltünk és lementünk a Tisza-partra. Ott összetalálkoztunk Tamara barátnőjével és velük is szánkóztunk. A hó jól csúszott, néha az erdőben kötöttünk ki vagy épp leborultunk a szánkóról. Hógolyóztunk meg hócsúszkáztunk is. A töltésről eljöttünk és bementünk Lizáékhoz. Ott még egy kicsit csúszkáltunk a havon, hóembert építettünk és hógolyóztunk. A csatát én nyertem meg azért, mert nagyobb hógolyókat gyúrtam. Havasak lettünk, így bementünk játszani. Játszás közben forrócsokit ittunk, aminek a tetején tejszínhab volt.

Nagyon jól éreztem magam, mert esett a hó és jót játszhattunk a friss levegőn.

Vass Ádám, 4. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Fehér tájra ébredtem

Az első nagy hó 2021. január. 16 és 17-én esett.

Délután apával a töltésen szánkóztunk. Szánkóztunk és hócsúszkáztunk, néha le is estem. Fél kettőtől este öt óráig voltunk a Tiszán, de mielőtt elindultunk, ittam teát, mert Békavárból a bácsik kínálták. Nagyon ízlett. Beültünk az autóba, mert az utcákban a szánkót a kocsi után kötöttük és apa húzott, de a kanyarokban leestem párszor. Mikor hazaértünk, a szomszéd gyerekekkel játszottam. Miután bementem az udvarba, hógolyózni kezdtünk. A nadrágom, a sálam és a sapkám tiszta víz volt, de apa se úszta meg, ő is havas volt.

Remekül éreztem magam, mert nagyon jót szánkóztam. Sajnos, ritkán van hó, de olyankor nagyon élvezem.

Horváth Hanna, 4. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Kedvenc állatom

Az én kedvenc állataim a kutyák és nagyon szeretem őket.

Nekünk is van két kutyánk, az egyik Molli a másik Dzseni. Molli sárga labrador. Még kicsi és nagyon játékos. Dzseni pedig egy sárhegyi. Ő magas szürkésbarnás színű, és ő is nagyon játékos. Mikor szünet van, akkor úgy kezdem a napot, hogy reggelizem, megyek ki megetetni őket! Aztán játszunk. Sokat játszok velük és visszük anyával sétáltatni őket.

Nagyon aranyosak, kedvesek és szeretgetni valók.

Menyhárt Orsolya, 4. osztály,
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Lévai Erik, 4. osztály, J. J. Zmaj, Magyarkanizsa

A vidám kígyó
Dobák Amira, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Madarat tolláról, embert robotjáról?

Modern társadalmunkban valami még a koronavírusnál is gyorsabban terjed, ez a valami pedig nem más, mint az *„elmagányosodás járványa”*, aminek valódi egészségügyi következményei lehetnek. Evolúciósan szükségünk van barátokra, testünk és agyunk pedig rosszul reagál ennek hiányára. Ellenben jó hír, hogy egészségügyi szempontból már az is jelentős javulást eredményezhet, ha mindössze egy-két jó barátunk van: kutatások szerint azok a tinédzserek, akiknek néhány közeli barátjuk van, alacsonyabb szociális szorongást és kevesebb depresszív tünetet mutatnak, mint azok, akik szélesebb baráti körben mozognak. Fontos figyelembe venni ugyanakkor, hogy mindazon barátságtípusaink, amelyek köré életünket építjük, igen széles skálán mozoghatnak.

Ray Kurzweil jövőkutató szerint – aki egyébként jelenleg a Google-nak dolgozik különböző, mesterséges intelligencián alapuló technológiákon – 2029-re a gépek megközelítik az emberek képességeit, már ami a beszédet illeti. Ám még ha jóslata valósággá is válik, azért ez még kevés, hogy barátként tekintsük rájuk, elvégre az ember nemcsak beszélget, de mondjuk szórakozni is eljár a barátaival. A tudósok szerint Hanson Robotics találmánya, Sophia, az intelligens robot hasonlít leginkább egy valódi emberre, amit egyébként Audrey Hepburn képére mintáztak. David Hanson, a Hanson Robotics alapító-igazgatója szerint Sophia arca rendkívül kifejező, emellett *„látja”* a környezetét, és a nyelvképzés képességének is birtokában van. Persze ez csupán egyetlen példa, a technológia ilyen ütemű fejlődésével pedig idővel a robotok mimikája még emberibbé válhat.

Az emberi külső és a természetellenes viselkedés (ösztönös reakciók és mimika hiánya, robotos mozgás, örökké kimért hang) ütközése nyomasztó érzést kelt bennünk, vagyis amíg a technológia nem ér el olyan szintre, hogy tökéletes androidokat alkossunk, addig a stilizált emberi tulajdonságokkal és vonásokkal rendelkező, de robot mivoltukat félreérthetetlenül jelző gépezetek gyártása tűnik a helyes iránynak. (Rakéta)

A hátborzongató völgy jelensége

A fogalmat Masahiro Mori japán robotikakutató, a Tokiói Egyetem professzora alkotta meg 1970 körül. A jelenségre sokáig nem figyelt fel a tudományos világ, az utóbbi években azonban egyre gyakrabban kerül terítékre. A hátborzongató völgy jelensége azt jelenti, hogy egy alakot vagy figurát annál rokonszenvesebbnek találunk, minél emberszerűbb vonásokkal rendelkezik, ám ez a folyamat egy ponton váratlanul megtörik: ha a robot már inkább humanoid, de még nem tökéletesen, akkor már emberszerű objektumként észleljük, amelynek vannak robotszerű vonásaik.

A robotszerű vonásokkal rendelkező emberi inger azonban természetellenes hatást kelt. Ez a jelenség kölcsönözte például a Terminátor félelmetes auráját.

Arisztotelész és a tökéletes barátság

Talán nem is gondolnánk, hogy Arisztotelészt, a bölcs görög filozófust már több mint kétezer évvel ezelőtt foglalkoztatta a barátság gondolata, és alapvetően három *„barátság-kategóriába”* sorolta ezt a fajta kapcsolattípust:

A gyönyörszerzésen alapuló barátság: az első barátságtípus Arisztotelész rendszerében a gyönyörűség érzésén alapul. Itt már a szerelmi kapcsolat érzése is szerepet játszik, ám ha bármilyen okból elmúlik az az örömérzés, amit a másiktól kapunk, akkor jó eséllyel megszűnik a barátság látszata is. Főleg azokat a barátságokat sorolja ide, amiket fiatalkorunkban kötöttünk, mert mondjuk sok időt töltöttünk azonos helyen, illetve ugyanazon az életszakaszon mentünk keresztül.

A haszonalapú barátságok gyakran olyan személyek között jönnek létre, akik már elfogadták, hogy az életben vannak kompromisszumok, az emberi kapcsolatokban pedig változások. Azonban ez nem egyenlő azzal, hogy kizárólag anyagi előnyök miatt vagyunk jóban valakivel, hiszen más módon is lehet jutalmazó egy kapcsolat. Például, ha nem feltétlenül egyezik mindenben a véleményünk, de a másik fél mindig képes megnevettetni, akkor adott esetben ez a lelki plusz is elég a kapcsolat fenntartásához.

Az egyenlőségen alapuló barátság: ez az Arisztotelész által tökéletesnek vélt barátság, ahol a felek nem kapni, hanem adni szeretnének, és önmagukért szeretik egymást, pontosabban mindazon tulajdonságokért, amiket magukban hordoznak. Ez a kapcsolat nem azon múlik, hogy a másik mit tesz meg értünk, vagy hogyan érezzük magunkat a jelenlétében, hanem egyszerűen azért jöhetett létre, és maradhat fenn, mert őszintén értékeljük a személyiségét, a bátorságát, amivel kiáll különböző helyzetekben, vagy a szorgalmát, amivel naponta tesz a céljaiért.

Ingola, az olajozott villám

Egy halritkaságról, amely nagyban különbözik a többi haltól, és nehéz kézrekeríteni

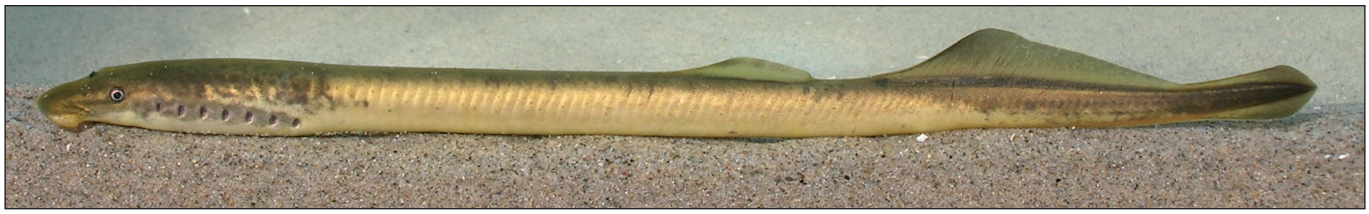

A fenti képen a kifejlett hal, az alsón a lárva látható

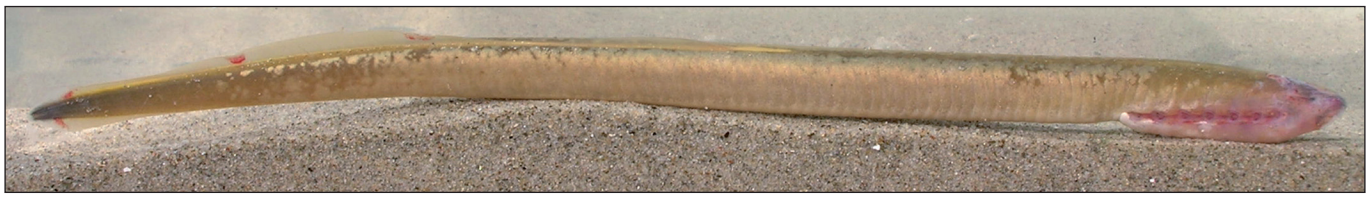

Kezdjük azzal, hogy sokféle ingola van, de most csak eggyel foglalkozunk, a dunai ingolával. Elsősorban azért, mert szűkebb hazánk területén csak ez a faj él. A dunai ingola nagyjából akkora, mint a képen, mondjuk, ceruza nagyságú.

Az ingolák abban különböznek a többi haltól, hogy nem állkapcsuk van, hanem körszájuk. Ez a száj sajátságos táplálkozást tesz lehetővé, az ingolák többsége ugyanis élősködő. Halak testére tapadnak, és vérüket meg testnedveit szívják. De a mi ingolák – ez itt a képeken – ilyent nem tesz. Mi több, nem is táplálkozik. Azt meg hogyan lehet?

Elmondjuk. De előbb egy kis haltan... A hal egyedfejlődésének öt életszakasza van. Ezekkel most külön-külön nem foglalkozunk, csupán a második szakasznál, a lárvaállapotnál időzünk el. Ez az életszakasz a kikeléstől az önálló táplálkozás megkezdéséig tart. Ez fajtól függően napokig, legfeljebb hetekig, a mi ingolánknál évekig tart.

Az ikrából kikelve az alig néhány miliméteres lárva befúrja magát az iszapba, ahol szerves törmeléket fogyaszt. Ekkor még nem is halra, hanem valami féregre hasonlít. Szeme nincs, az később fejlődik ki. A test mindkét oldalán hét-hét kopoltyúnyílás helyezkedik el, orrlyukból azonban csak egy van, méghozzá a fej tetején.

Bár táplálkozik, az ingola ilyenkor még lárvának tekinthető. Ez az állapotot négy évig tart. Ezután alakul ki a jellegzetes száj, amelylyel más halakra tapadhat. Eddigi ismereteink szerint a dunai ingola ezt olykor megteszi, de sebet nem ejt, és nem élősködik.

Átalakulása, amikor lárvából hal lesz, ősszel történik, és a dunai ingola ekkor már ivarérett. Szóval felnőtt. És többé nem táplálkozik. Felhalmozott tartalékai elegendőek az átteleléshez, hiszen hidegben a halaknak lelassulnak az életfunkció, ezért kevéssel is beérik. Ez a hal tavasszal, márciustól májusig ívik, azután elpusztul. A történethez tartozik, hogy igen kevesen láttak dunai ingolát. Ez azért van, mert szinte lehetetlen fogni. Mivel nem eszik, csalizott horoggal nem lehet, a halászszerszámokon pedig simán keresztülúszik. Az ingola ugyanis villámgyors, sikamlós testű és rendkívül izmos.

Ritka előfordulása ellenére a mellékelt képek eredetiek. A kifejlett halat a Száva partján kövek között találta egy horgász, és juttatta el a szakértőknek. A lárvát viszont a Duna belcsényi (beočini) szakaszán a homokzátonyok mélyedéseiben találta meg két fiatal kutató. Fontos tudni, hogy akkor három különböző nagyságú, három különböző nemzedékhez tartozó ingolalárva került elő, és mindegyik nemzedékből több példány. Ez azt jelenti, hogy a tájainkon ez a hal minden bizonnyal rendszeresen szaporodik. Csak éppen megfogni körülményes.

Nem rémfilmek szörnyikéje ez, hanem az ingola akváriumüvegre tapadó szája; a sertefogak tompák, sebzésre alkalmatlanok

És még valami... A kifejlett ingolát, amely a fotókon szerepel, hónapokon át akváriumban tartották más halakkal együtt, és figyelték. Egyszer sem tapadt másik halra, és képes volt másodpercnyi idő alatt beásni magát az aljzatba, és nyomtalanul eltűnni. Mozgott, úszott és cikázott akár az olajozott villám.

Buzás Mihály

Érdekességek

– Az ingolák a Kárpát-medencében mindig is ritkák voltak. Amikor a múlt század hatvanas éveiben Holčík tanulmányozni akarta őket, a mintákat a múzeumokból szedték össze számára.

– Az iszapban levő szerves törmelékkel táplálkozó ingola rengeteg káros anyagot halmoz fel. Ezt a múltban nem tudták, ezért ínyencfalatnak számított. Történelmi feljegyzések szerint két angol király is mérhetetlen ingolafogyasztás által mérgezte meg magát.

– A múlt század első felében a halászok évente 400–500 tonna ingolát zsákmányoltak a Volgán. Még konzervként is forgalmazták.

– Amerikában egy csatornán keresztül vándorló ingolafajok hatoltak fel a Nagy Tavakba. Élősködőkről lévén szó, húsz év alatt két tóban a pisztrángállományt csaknem teljesen kipusztították. Az élősködők ellen gátakat emeltek, árammal irtották őket, lárváikat mérgezték... Minderre ötvenmillió dollárt költöttek el.

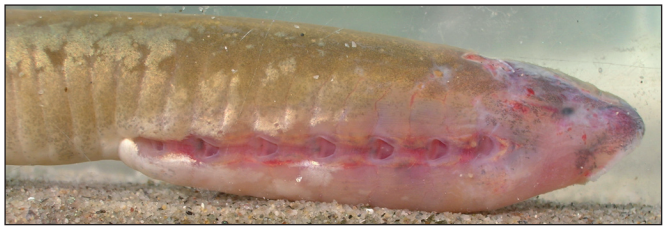

A lárván jól láthatóak a kopoltyúnyílások, de szeme még nincs

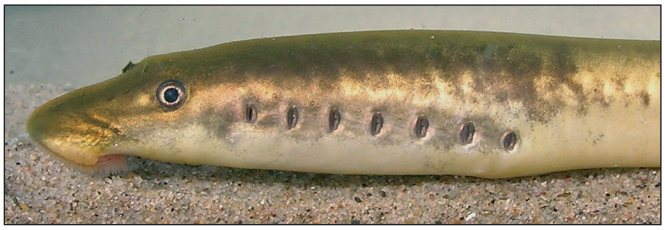

A kifejlett ingolának már van szeme

Népmese

A csodakantár

Volt egyszer egy csikósbojtár. Ez a legény olyan jó étvágyú volt, hogy hatvanhat gombóc után még a nadrágszíját sem eresztette meg. Hatalmas étvágyához megfelelő erővel is rendelkezett, mert akár egy hétéves lovat is fel tudott emelni, ha arra került a sor.

Amikor a legény már húszesztendős is elmúlt, azt mondta az édesapjának:

– Hallja-e kend, édesapám, asszony után kéne néznem!

Az öreg csikós jóvá is hagyta a tervet, és elbúcsúzott a fiától. A legény meg elindult gyalogosan. Alig ment egy darabon, amikor észrevette, hogy előtte a mezőn egy ló nagyban verekszik egy farkassal. Több se kellett a csikósnak. Két kézre kapta a karikását, és olyat csördített a farkasra, hogy az menten elnyúlt a földön. A ló ekkor odafordult a legényhez, és azt mondta neki:

– Megszabadítottál a legnagyobb ellenségemtől, a farkaskirálytól. Én is segítek rajtad. Tudom, hová készülsz. Nehéz útra vállalkozol. Az, aki a te mátkád lesz, messze lakik innen, az acélfolyón is túl, a lekvárhegy mögött, egy boszorkány házában. Vedd le a kantárom, tedd a tarisznyádba! Akire ezt rádobod, addig száguld veled, míg azt nem mondod, elég.

A legény úgy is tett. Megveregette a ló nyakát, elbúcsúzott tőle.

Már fél esztendeje is ballagott, amikor az acélfolyóhoz ért.

– Mi lesz most? – vakarta meg a füle tövét a csikósbojtár.

Alighogy így elbúsulta magát, felbukkant egy nagy, tátott szájú hal a folyóból.

– Elmenj innen, te legény, mert rögtön bekaplak!

Több se kellett Jancsinak, mert így hívták a legényt, előkapta a kantárt, ráhajította a hal fejére. Hát halljatok csodát! A hal úgy megszelídült, hogy olyan lett, mint a kezes bárány. Szinte kínálni kezdte a hátát, hogy üljön fel rá Jancsi, majd átviszi a folyón.

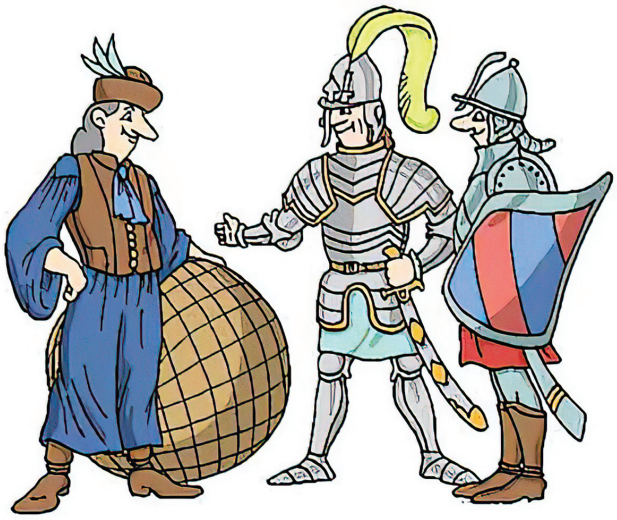

A legény máris ott termett a hal hátán, és nyargaltak a folyón keresztül. Amikor a folyón átkeltek, Jancsi lekapta a kantárt, és kiugrott a partra.

Két napra rá már a lekvárhegy oldalán csúszkált Jancsi, de akárhová lépett, mindenütt elsüllyedt a csizmája.

– Baj lesz itt, de nagy!

Hirtelen észrevette, hogy a hegy mögül egy szárnyas sárkány tátogat feléje. Nem sokat teketóriázott, hanem előkapta a kantárt, és máris nyargalt a szárnyas sárkány hátán, hogy szinte süvöltött a szél a füle mellet.

Sűrű erdő közepén állt a boszorkány háza. Jancsit meglátva mindjárt kipenderedett a rút boszorkány. Haja szénaboglya, füle mint a legyező, orra a mellét verte. Károgott, mint a holló. Vijjogott, mint a vércse. Már majdnem hogy rosszul járt Jancsi vele, mikor felpattant a hátára a csodakantár segítségével, és elkezdte hajtani hét álló nap és hét éjjel az erdőben.

Ekkor aztán a boszorkány összerogyott. Hirtelen felrepedt a bőre, és kibújt belőle egy szépségesen szép leányzó.

Megörült most Jancsi, de nagyon. Különösen, amikor a leányzó így szólt hozzá:

– Köszönöm, hogy megszabadítottál. Egy gonosz boszorkány elvarázsolt, s arra kényszerített, hogy én is boszorkány képében éljek. Még ki tudja, meddig szenvedhettem volna, ha te meg nem szabadítasz. Most már aztán ásó, kapa s a nagyharang sem választhat el bennünket egymástól.

Jancsinak se kellett több. Előfüttyentette a táltos paripát, rátette a csodakantárt, s hipp-hopp már otthon is voltak.

Holtig éltek boldogan.

A cseri halász hálója

Volt egyszer a furkói és bátai határban egy fiatal halászlegény. Ez a legény addig kutatott-matatott a Sárvíz-parton, amíg olyan füvet nem talált, amit semmiféle kaszával, de még karddal sem lehetett elvágni. Amikor megtalálta, nem szólt egy szót sem, csak kihúzgált egy jó nyalábravalót, aztán elkezdett belőle egy iromba nagy hálót kötni.

Ahogy kötötte, úgy csavarta fel a végét, végül is olyan nagy gombolyag lett már, hogy három ember is alig tudta mozdítani. Amikor a hálóval elkészült, éppen kitört a háború.

Három nagy csoportban vonult fel az ország ellen a török császár rengeteg szerecsen hadával. A halászlegény csak erre várt. Rögtön felrakta szekérre a hálóját, és sietett a király táborába.

Gyenge királya volt akkor az országnak, hát gyenge volt a hada is. Csupa göthös gebéken, rozsdás páncélban gyülekeztek nagy kelletlenül a főurak vitézeikkel az ellenség fogadására.

A halászlegényt a hálójával nevetve fogadták.

– Mit akarsz te ezzel a készséggel? – mondogatták neki. – Nem potykát kell most fogni.

– Emberre halászok, – mondta a legény – csak vezessetek a király elé!

Addig rimánkodott, míg fel is vezették a nagy sátorba. Ott azután előadta a tervét. Negyednapra már el is indult száz deli levente meg a halászlegény a török császár előhadának a fogadására.

A deli vitézeket a halászlegény vezette és irányította. A nagy hálót lovakra kötözték, úgy vitték utánuk. Hetednapra észrevették ám, hogy az előhad lepihenni készül. Sátrakat vertek, tüzeket gyújtottak, vacsorát főztek, aztán rövidesen nyugovóra tértek.

Ekkor a halászlegény kibontotta a nagy hálót, rúdra kötötte a négy sarkát, aztán kiadta a jelszót:

– Előre legények!

Amikor az ellenség tábora felett volt már a háló, egyszeriben ráejtették a lovakra, sátrakra. A trombitákat meg elkezdték fújni tiszta erőből.

Lett is olyan kavarodás, hogy a gazda a lovát, a ló meg a gazdáját nem találta. Összegubancolódott a sok nép a háló alatt, és teljes egy hétbe került, míg hosszú könyörgésre kieresztették alóla őket.

Lett is nagy becsülete a halászlegénynek! De hátravolt még a derékhad, ami pedig már ugyancsak közeledett.

A halászlegény most azt a tanácsot adta, hogy ne vegyék fel a derékhaddal a harcot, hanem engedjék addig békével jönni, amíg a nagy öntésgödörhöz nem érnek. Itt, az öntésgödör felett feszítette ki a hálóját, megrakva gyeptéglával úgy, hogy senki se mondta meg, hol kezdődik a háló és hol a föld.

Aztán rácsalogatták az ellenséget mind egy szálig a hálóra. Amikor már mindnyájan ott voltak, megeresztették a köteleket, és az egész had a gödörbe pottyant. Kinek a lába, kinek a nyaka tört ki a nagy tolongásban. Aki megmenekült, annak felrepedt a bugyogója.

Most már csak az utóhad volt vissza. Ezzel jött a török császár is. Legderekabb vitézei vették körül.

A halászlegény most a Balatonig engedte őket. Lesüllyesztette a hálóját a víz fenekére, úgyhogy senki semmit nem látott belőle. Az ellenség meg csónakokra szállt. Amikor a víz közepén voltak a törökök, a nádasba elbújtatott markos halászok a hálót itt is, ott is elkezdték emelni, és egyszeriben úgy összefogták az ellenséget, mint a túrót a zacskóban.

A halászlegényt rögtön kinevezték az ország nádorává, és fényes hintóban ment megesküdni a király lányával.

A magyar nép holtáig dicsérte a bátor és leleményes halászlegényt Tolnában és a Balaton környékén.

iromba – otromba
öntésgödör – a folyó árterülete

Szerémi György emlékirataiból

(Részlet)

ELŐSZÓ.

Én, Szerémi György, Lajos király és János király káplánja, Budán laktam több mint húsz évig. Most pedig, ahogyan tőlem telik, egy levelet szándékozom írni a magyarok országának pusztulásáról. Légy tehát segítségemre kegyelmeddel, magasságos isten, abban a szándékomban, hogy egy történetet írjak főképpen a magyarok főembereiről és főpapjairól. Mert ez az édes haza szült engem; miatta siránkozom éjjel-nappal, minthogy kiskoromtól fogva gyakran megjósoltam hazám pusztulását a királyok és a főemberek előtt, de meg a nemesek és a nem nemesek között is. (...)

CILLEI ULRIKOT LEKASZABOLJÁK.

Hogyan viszálykodtak egymással halálig. Előbb azonban Szilágyi Mihály nagyon ellátta tanácsokkal és lelkesítette unokaöccsét, Lászlót Nándorfehérváron, hogy buzgó, éber és józan legyen, rá ne szedjék. A leghíresebb bátor magyar vitézeket válogatta ki Nándorfehérvár várának kapuihoz; benn és künn a két kapuhoz állította őket.

Mikor a német Ciliéi ispán látta, hogy megelőzték a magyarok (...). Elhatározta magában, hogy Hunyadi Lászlót megöli. Meghívta őt a palotába néhány szóra. Ez kardhordozójával jelent meg, s mindjárt elővette a játékkockát. A játékban csaknem mindig a magyar László győzött a németen. Ciliéi ispán mindjárt gőgösen felindult haragjában. Nagy, erős termetű férfi volt. A palota ajtaját erősen elreteszelte, úgyhogy se ki, se be senki nem mehetett. Majd a német hirtelen kirántotta görbe kardját. Teljes erővel bátran üldözte a palotában egyik sarokból a másikba a magyar Lászlót. Egy fából faragott szobor állott a palota közepén. Már mindketten akörül futottak; ki-ki védelmül használta azt, s a szobor az egyik kardtól meg is sérült. Vajdafia László már hátrált, mert kardja rövid volt, s azonkívül ez a sok csapástól, melyekkel a német ellenében életét védte, már ki is csorbult. Volt azután ott egy fából készült asztal is. Vajdafia László pajzsul használta ezt feje védelmére. Magam is láttam a megsérült szobrot és az asztalt. Végül is László apródja az ajtón kívül meghallotta, hogy ura, Vajdafia László már az isten után kiáltoz segítségért. Az apród nyomban odafutott az őrség ajtajához. (...)

Ezt hallva a magyar vitézek rögtön az ajtóhoz futottak. Nem tudtak bemenni. Tüstént gyorsan rudat hoztak, s nagy nehezen betaszították az ajtót. Megragadták hátulról a németet hajánál fogva, s fejét levágták. Vére kifolyt a palota padlójára. Máig is ott a vér nyoma, amelyet én, György, magam is láttam sok évvel később. A fejet kidobták a palotának Magyarország felé néző és a Vízvár felé eső ablakán.

Anonymus:

Gesta Hungarorum

(Részlet)

ÁLMOS VEZÉR

Álmos vezér pedig, miután világra született, nagy örömére szolgált Ügyeknek és rokonainak, továbbá Szcítia majdnem összes előkelőinek, merthogy az apja, Ügyek, Mágóg király nemzetségéből eredt. Maga Álmos meg szép, de barna orcájú volt; a szeme fekete, de nagy; a termete magas és karcsú; a keze nagy, az ujjai vaskosak. Álmos egyszersmind kegyes, jóakaratú, bőkezű, bölcs, derék katona volt; vidám adakozó mindazok részére, akik Szcítia országában abban az időben katonák voltak. Midőn pedig Álmos az érett kort elérte, mintegy a Szentlélek ajándéka jutott neki, s így pogány létére mégis hatalmasabb volt és bölcsebb Szcítia összes vezéreinél.

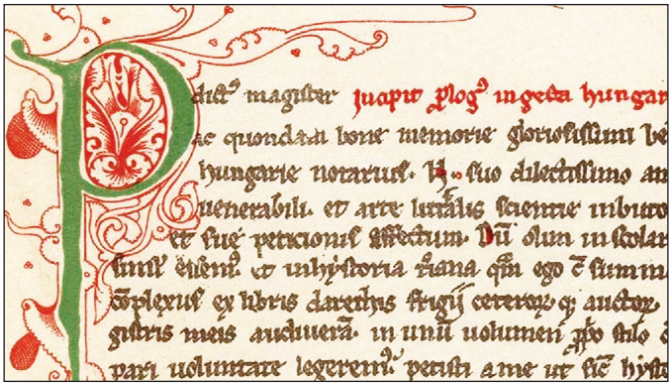

És az országnak minden dolgát abban az időben az ő tanácsai szerint vagy az ő segítségével intézték. Mikor érett ifjúvá serdült, Álmos vezér akkor feleségül vette azon a földön egy igen nemes vezérnek a leányát. Ettől született Árpád nevű fia, akit magával vitt Pannóniába, amint majd a következőkben előadjuk.

Irodalom vagy történelem?

Nemcsak ti olvassátok a Jó Pajtást, hanem bizony sokszor felnőttek is. Csütörtök esténként a gimnáziumi munkahelyemről hazaérve mindig átolvasom az aktuális számot. Nem tagadom, az egyik kedvenc rovatom a történelmi, amelyet Németh Klaudió ír. Azért is tartom érdekesnek, mert a történész munkáját mindig a regényírókéhoz hasonlítom. Hiszen, ha nincsenek tanúk, videófelvételek, fotók, akkor a történész úgy dolgozik, akár egy író. Megpróbálja újraalkotni a múltat, vagy legalábbis egy nagyon valószínű változatát a múltnak. A fennmaradt krónikákat és egyéb írott forrásokat veti össze a régészeti leletekkel, a néprajztudomány és a nyelvészet eredményeivel, valamint újabban a genetikusok kutatásaival. Ebből próbál azután megalkotni egy logikus, összefüggő történetet. A bizonyítékokat azonban több módon is elrendezhetjük, emiatt mondhatjuk, hogy több, egymással párhuzamos történelmünk is létezhet.

Az eheti Iránytűbe olyan történelmi forrásokat hoztam, amelyeket érdemes ismerni. A bennük elhangzottakat pedig jó kritikusan kezelni, hiszen ezeknek sokszor más céljuk is volt, nem csupán a magyar történelem eseményeinek megőrzése. Irodalmi szövegként olvasva őket viszont jó lehet elmerülni a múltban, és valamilyen különös más világban, nyelvben.

Anonymus, vagyis a Névtelen a legismertebb krónikásunk, a szerémségi születésű Szerémi György könyve pedig hemzseg a vérontástól. Ez persze a korabeli hatalmi intrikák tükörképe is, ugyanakkor mindezt szórakoztató olvasmánnyá teszi színes, a szörnyű részletekre nagy hangsúlyt fektető stílusa.

Herédi Károly

A két falu egy 19. századi térképen

Egy magyar és egy szerb falu barátsága

A történet két, egymással szomszédos faluról szól. Azt gondolnánk, hogy a szomszédos falvak közös történetük során rivalizáltak, hiszen Doroszló magyar falu, Sztapár pedig szerb falu. A történelem vihara a magyarokat és szerbeket sokszor egymással szembe fordította, ezért a logika szerint e két falu lakosainak is folytonos veszekedésben kellett volna élniük. Csak kellett volna, ez a két falu azonban nem úgy cselekedett, ahogyan az Olvasó gondolná.

A barátságuk egészen az 1848/49-es forradalom és szabadságharc történetéig vezethető vissza. A monda szerint, amikor **Kiss Ernő** altábornagy, későbbi aradi vértanú, a délvidéki hadműveletei során Sztapár közelében járt, akkor a sztapári szerbek segítséget kértek a szomszédjuktól. A doroszlóiak egy küldöttséget szerveztek, amely garanciát vállalt Kiss Ernő előtt a sztapári szerbekért, így nekik nem esett bántódásuk.

Amikor ugyanebben az évben szerb szabadcsapatok közelítették meg Doroszlót, a kis magyar falu lakosságának nem kellett attól félnie, hogy bántódásuk esik. A szerb szabadcsapatokat a sztapáriak tartóztatták fel, és ahogyan azt a doroszlóiak tették, ők is kezeskedtek azért, hogy ezek a magyarok jó emberek, nem szabad őket bántani. A két település jó barátsága ekkor kezdődhetett, és nem ért véget akkor sem, amikor a történelem heves viharában olykor a szerbek, olykor a magyarok voltak a többségi nemzet az őket körülvevő új országokban.

1941. április 11-én a Délvidéket (a mai Vajdaság egyes területeit) megszállták a magyar csapatok és hivatalosan visszacsatolták a Magyar Királysághoz. A magyar településeken ünnepséggel fogadták a katonákat, szentmisét és istentiszteletet tartottak, azonban a szerbek már kevésbé voltak boldogok. Ekkor nem görbült a sztapáriaknak haja szála sem. Az újságokban szinte szenzációként írták le azt, hogy „Doroszló visszaadta évszázados tartozását Sztapár szerbjeinek", bár nem teljesen úgy történt, mint ahogyan a korabeli sajtó megírta. Szerintük a doroszlóiak azt mondták a sztapáriaknak, hogy most az egyszer ne lövöldözzenek, és nem esik bántódásuk, de a valóság azért árnyaltabb.

A történet szerint **Stevan Ivkov** sztapári lakos átment a szomszédos Doroszlóra, amikor megtudta, hogy a királyi honvédek már Zomborban vannak. Ekkor **Bártol István, Nagy Lajos** és **Kocsis Imre** – mindnyájan doroszlóiak – „önkéntes túszként" arról biztosították a magyar katonákat, hogy a sztapáriak jó emberek. Nem is bántották a sztapári szerbeket a hároméves magyar uralom ideje alatt.

A háború alatt ugyan Doroszlóra törtek be partizán csapatok, és több embert elhurcoltak, de az új hatalomváltáskor, amikor létrejött Jugoszlávia, a sztapáriak gondoskodtak arról, hogy barátaiknak ne essen bántódásuk. Minden magyar ház előtt egy sztapári szerb állt vasvillával, emellett arról biztosították a bevonuló partizánokat, hogy a doroszlóiak jó emberek.

Kik a partizánok?

A partizánok olyan lázadó fegyveres csoportok, akik a megszállt területen tevékenykednek. Például Bánátot és a mai Szerbia déli részét a németek szállták meg a második világháború idején. Ellenük harcoltak a jugoszláv partizánok.

A háború utáni Jugoszláviában kulturális szinten is együttműködtek a falvak lakosai. Nem volt probléma akkor sem, ha valamit az egyik falu fel akart építeni, mert a másik segített, hiszen tudták, az mindkettőjük javát szolgálja.

Hogy mi is a tanulság e két falu közös történetében? Lehet, hogy más nyelven beszélünk, mások a magyarok és a szerbek céljai, különböző vallásúak vagyunk, de az érdekünk közös: a világ túl nagy, mi pedig kicsik vagyunk. Ha veszekszünk, elveszünk, de ha összetartunk, együtt sikeres jövőt tudunk kiépíteni.

Németh Klaudió

Harc a látatlan ellenséggel

Az első tengeri csata, amelyben az ellenséges hadihajók nem is látták egymást – Bár az összecsapásnak nem lett győztese, a döntetlennek Amerika örülhetett.

Miután Pearl Harborban a japánok rajtaütöttek az amerikaiak Csendes-óceáni flottáján, és úgymond laposra verték, megkezdhették zavartalan terjeszkedésüket. Csakhogy a japánok Pearl Harbor-i diadala, bármennyire is fájdalmasan érintette Amerikát, csak felemás sikert hozott Japánnak. A támadást végrehajtó Nagumo admirálist a japánok ugyan hősként ünnepelték, a hadászati csúcsvezetésben azonban többen is tisztában voltak azzal, hogy Nagumo a csata hevében hajlamos téves döntéseket hozni. Pearl Harbornál ugyanis nem indította el a támadó repülőgépek harmadik hullámát, nem semmisítette meg az amerikaik üzemanyagkészletét, ráadásul a repülőhordozókat sem kutatta fel, és támadta meg. Ezért a japán terjeszkedés csak rövid ideig volt zavartalan, mert az amerikaiak összeszedték magukat.

A Lexington volt az első elsüllyesztett amerikai repülőhordozó

Alig öt hónappal később, amikor Japán már Ausztráliát és Új-Zélandot is kiszemelte, Amerikának sikerült szedett-vedett, de ellenállásra képes erőket felsorakoztatnia. Az összecsapásra a Korall-tengeren került sor.

A japán erőket a Sókaku és a Zuikaku nehézhordozó, valamint a Sóhó könnyű repülőhordozó, meg egész sor kísérőhajó alkotta. Velük szembe két amerikai hordozó, a Yorktown és a Lexington vonult fel kíséretével. Az amerikai flotta megindult Tulagi szigete felé, amelyet a japánok már elfoglaltak. Elsőként a Yorktown 60 repülője támadott. Elsüllyesztettek egy rombolót, néhány aknaszedőt, több hidroplánt semmisítettek meg, további négy hajót rongáltak meg, és az épülő bázis sem úszta meg szárazon. Csakhogy ebből a japánok rájöttek, hogy amerikai repülőhordozók vannak a közelben, és ők is elindították repülőgépeiket.

Két napon át küldözgették egymásra a repülőgépeket, és zajlott az adtunk is, de kaptunk is. Az amerikaiak elsüllyesztették a Sóhó könnyűhordozót, a japánok pedig egy rombolót küldtek a tengerfenékre. Ezután a japán Sókaku hordozó sérült meg súlyosan, majd az amerikaik legnagyobb hordozója, a Lexington kapott. Bár a találatok nem okoztak nagy bajt, a másodlagos robbanások, a meggyulladt repülő-üzemanyag, helyrehozhatatlan károkat okoztak, ezért az amerikaiak elsüllyesztették saját hajójukat. Aztán a Yorktown is kapott egy jókora csomagot egy 250 kilós repülőbomba formájában. A Zuikakunak pedig szinte a teljes repülőállománya odaveszett. Ezután a súlyos veszteségek miatt mindkét flotta visszavonult az ütközet helyszínéről, holott a hajók addig sem látták egymást, a munkát a repülők végezték.

A több helyszínen is hadászkodó japánoknak ez a csata éppenséggel nem kellett, és mivel sok repülőt veszítettek, máshol is megszüntették támadásaikat. A korall-tengeri csata azonban komoly lecke volt. Kinek így, kinek úgy.

Beigazolódott, hogy a tengeren immár a repülőgépek játsszák a főszerepet, akié az ég, azé a víz. Ugyanakkor a japánoknak nem szúrt szemet, hogy az amerikaiak könnyen rájuk találtak. Mivel nem tették fel maguknak a kérdést, hogyan sikerült ez nekik, ezért nem jöttek rá, hogy az amerikai kódfejtők bele tudnak olvasni üzeneteikbe. Mivel a hajók nem kerültek harcérintkezésbe, a japánok sokáig nem tudták, hogy a Lexington elsüllyedt, ezért tartottak attól, hogy valahol felbukkanhat.

A csatának azonban nemcsak hadászati, hanem lélektani hozadéka is volt. Japán ugyanis már 1937 óta háborúzott, és győzelmet győzelemre halmozott. Mindeddig. A Korall-tengeren ugyanis megkapta az első pofonokat. És nem okult ebből. Az amerikaiak pedig rájöttek, hogy a japánok legyőzhetőek.

Hiába süllyesztett el Japán több hajót, hadászatilag a győzelmet a szedett-vedett amerikai flotta vitte el. A japán előrenyomulás megtorpant, valamint a Sókaku és a Zuikaku hordozók sem voltak bevethetőek egy hónappal később Midwaynél. Az amerikai hajóácsok ugyanis két-három hét alatt helyrepofozták a súlyosan megrongált Yorktownt, míg a japánoknak hónapokra volt szükségük, hogy kifoltozzák megrongált hordozóikat. Midwaynél nagyon is hiányoztak nekik.

A Zuikaku fedélzetén összezsúfolt repülőkből a csata végére szinte nem is maradt

Buzás Mihály

Újabb dokumentumfilmek zenészekről

Mostanában egyre népszerűbbek a dokumentumfilmek és sorozatok, egyre több zenészről készül újabbnál újabb filmalkotás, legyen szó már elhunyt vagy még élő sztárról. A napokban jelenik meg például a Billie Eilish-ről szóló dokumentumfilm Billie Eilish: The World's A Little Blurry címmel, amelyben a népszerű fiatal énekesnő mindennapjaiba kukkanthatunk bele, továbbá abba is, hogyan készült a számos Grammy-díjat elnyerő debütáló lemeze, a When We All Fall Asleep, Where Do We Go?. Az alábbiakban kicsit jobban visszamegyünk az időben.

Reagált a The Prodigy

A napokban lesz két éve annak, hogy a The Prodigy brit elektronikus dance együttes extrém kinézetű, korábban mentális problémákkal küzdő frontembere Keith Flint 49 évesen elhunyt. Akkor ez derékba törte a The Prodigy karrierjét, minden fellépésüket azonnal törölték, holott néhány hónappal azelőtt adták ki a hetedik lemezüket, No Tourists címmel. Tavaly augusztusban, az együttes megmaradt két tagja, Liam Howlett és Maxim, azt üzenete a rajongóknak, hogy folytatják a munkát, karácsonykor pedig az mondták, hogy idén új dalokkal jönnek elő. Az együttes egyik volt tagja szerint a frontember halála előtt új lemezen dolgoztak, ezt szeretnék véglegesíteni és kiadni az énekes emlékére, de erre még nem került sor. Nemrég azonban egy újabb hír érkezett, hogy dokumentumfilmet készítenek és ezzel adóznak majd Keith Flint emléke előtt. A filmet Paul Dugdale rendezi, akivel a The Prodigy korábban is együtt dolgozott, több videóklipet és koncertfilmet is készített nekik.

Évforduló

Christopher George Latore Wallace, azaz Biggie Smalls, ismertebb nevén The Notorious B.I.G. vagy egyszerűen csak Biggie, a világ egyik legismertebb rappere lett, de csupán 24 éves volt, amikor 1997-ben lelőtték. Ígéretes, rövid karrierje idején két lemezt adott, ezekkel mintha elővetítette volna a halálát, 1994-ben jelent meg a Ready To Die, nem sokkal a halála előtt pedig a Life After Death. A későbbiekben posztumusz még két album jelent meg a nevével. Biggie jövőre lenne ötvenéves, ezt az alkalmat megelőzve készült róla egy dokumentumfilm Biggie: I Got a Story to Tell címmel, amelyet a napokban mutatnak be a Netflixen. A másik ok pedig az, hogy tavaly iktatták be a Rock and Roll Hírességek Csarnokába.

Emelkedés és zuhanás

Britney Spears karrierje gyerekként kezdődött, világhírnévre tett szert, az ezzel járó megpróbáltatások hatására azonban elvesztette az önuralmát és egy idő után már főleg csak a mentális problémáiról és a zűrös ügyeiről lehetett hallani. Az énekesnő hamarosan negyvenéves, ezért a filmkészítők elérkezettnek látták az időt, hogy az elmúlt időszakról dokumentumfilm készüljön. A Hulu nemrég mutatta be a Framing Britney Spears című dokumentumfilmet, de úgy tudni, hogy a Netlix is készül egy filmalkotással, amely az énekesnő múltjára tekint vissza. Korábban Britney Spears rajongói #FreeBritney címmel megmozdulást szerveztek, amellyel arra szerették volna felhívni a figyelmet, hogy szerintük az apja zsarnokoskodik felette, nemrég pedig Apologize to Britney címmel lendültek akcióba, amelyben arra sarkalnak érintetteket, hogy kérjenek elnézést Britneytől. Ez egyébként meg is történt, többen is nyilvánosan bocsánatot kértek tőle, köztük volt barátja Justin Timbelake is, amiért a szakításuk után rossz színben tüntette fel.

Összeállította: L. M.

Szamuráj metál Japánból

Világszerte már régóta nagy népszerűségnek örvend az ún. kalóz- és a vikingmetál, egyáltalán a folkmetálműfaj. Nemrég a japán Gyze jelentkezett egy új dallal, Samurai metal címmel, amely egyebek közt a saját országuk hagyományaira épül. A dalban ráadásul a DragonForce, a Battle Beast és a Sirenia tagjai is közreműködnek. A Gyze Hokkaidóban alakult meg 2009-ben, de ezen a néven 2011 óta tevékenykednek. Az ismertséget rögtön az első lemezük, a Fascinating Violence hozta meg a számukra és több ismert zenekarral léptek fel, ilyen például a Carcass, a Soilwork, a DragonForce és a Children of Bodom.

Jól teljesített

A Super Bowl minden bizonnyal még mindig Amerika legnézettebb sporteseménye. Mivel ennyire népszerű, a félidejében sztárok szórakoztatják a közönséget és egyáltalán nem mindegy, hogyan sikerül a fellépés. Sajnos előfordult, hogy a nagyérdemű túl laposnak találta a produkciót. Az idén szerencsére nem ez volt a helyzet. A megtisztelő felkérést ezúttal a The Weeknd kapta meg, ő léphetett fel a félidőben. A sztár régebbi és újabb dalaiból adott elő egy válogatást, amelyet több mint száz táncos kísért. A kanadai énekes megközelítőleg egy éve adta ki a negyedik lemezét After Hours címmel. Mivel a lemezt elismerően méltatták a kritikusok és elnyerte a rajongók tetszését is, így sokan – beleértve az énekest is – meglepőnek tartják, hogy egy Grammy-díj jelölést sem kapott. The Weeknd időközben a 104 állomásos világturnéjára összpontosít, amely 2022-re lett meghirdetve. Ennek egyik állomása Budapesten lesz, november 4-én. Ráhangolódásként nemrég jelent meg a The Highlights című válogatáslemeze.

Pink és lánya

Pink és lánya, a kilencéves Willow Sage Heart, nemrég egy közös felvételt adott ki. Valójában az énekesnő ezzel a videóval debütált a TikTokon. Az énekesnő azt mondta, hogy úgy gondolta Valentin-nap alkalmából lepik meg ezzel a rajongókat, de beszélt arról is, hogy az elmúlt év a számukra, szomorú, magányos, félelmetes és csendes volt. Az elmondása szerint sokat tanultak belőle, a lányával a zenében találták meg a nyugalmat és azért adták ki a dalt, hogy másoknak is nyugalmat, vidámságot és szeretetet adjanak át. Nem ez az első eset, hogy Pink és lánya együtt dolgoznak, annak idején azért vonultak stúdióba, hogy felvegyék a The Greatest Showman – Reimagined című átdolgozásalbum egyik dalát. A Millió álom című dalt Hugh Jackman énekeli a filmben, az albumon viszont az egyik verzióban Pink, a másikban pedig a lányával duettezve adja elő.

Új filmekre várva

Tom Holland karrierje megközelítőleg tíz évvel ezelőtt indult el és azóta is felfelé ível. A 24 éves sztár világhírnévre Pókemberként tett szert, alakításával meggyőzte azokat is, akik eleinte kételkedtek benne. Tom Holland azóta is aktívan tartja a kapcsolatot a rajongóival, akik pedig alig várják, hogy újabb filmben láthassák. Nem csupán az új Pókembert várják, hanem a főszereplésével készülő Uncharted című filmet is, amelyben Nathan Drake-et alakítja. A filmnek vélhetően egy év múlva lesz a bemutatója, addig is Tom Holland szívesen csigázza fel a rajongók érdeklődését. Nemrég azt mondta, hogy szerinte Nathan Drake olyan lesz, mintha James Bond és Indiana Jones ötvözete lenne. A film egyébként az azonos nevű videójátékon alapszik.

BIZALMAS SOROK

Jelige: „Valentina”

Kedves Bizi!

Igazán örülök, hogy a barátnőim rábeszéltek, hogy én is rendszeresen vásároljam és olvassam a Jó Pajtás. Az is jó, hogy interneten is olvasható, igaz, csak később. Nagyon tetszik a lap, és benne a Bizalmas sorok is. Jó, hogy van kihez fordulni a gondjainkkal. Most én is azt szeretném, ha én is választ kapnék a kérdésemre. Van egy szerb fiú, idősebb nálam négy évvel, és nekem őrülten tetszik! Valójában sokban hasonlítunk, pl. mind a ketten nagyon szeretünk pecázni, mind a ketten szemüvegesek vagyunk. A társaságában nagyon jól érzem magam, beszélgetünk és viccelődünk. A problémám az, hogy, amikor a barátaival van, akkor mondhatom, hogy észre sem vesz. Ilyenkor a legszívesebben megmondanám neki a magamét, de inkább hagyom, hogy fájjon. Szerinted tetszek én neki? Érdemes-e megmondani neki olyankor, amikor ignorál a magamét? Mit tegyek?

„Valentina”

Válasz:

Kedves Valentina!

Sajnos, nem írtad meg, hogy te milyen idős vagy, így nem tudom beazonosítani, hogy hány éves is ez a négy évvel idősebb fiú. Ha te negyedikes vagy és ő 8. osztályos, vagy te hetedikes vagy ő meg már középiskolás. Jó lenne, ha még egyszer átgondolnád, hogy mit is akarsz te ettől a 4 évvel idősebb fiútól. Barátságot, jó pecatársat, vagy többet, azt, hogy szerelmi viszony legyen köztetek. Ha azt akarod, hogy továbbra is jókat beszélgessetek, vicceljetek, pecázzatok, és megmaradjon köztetek a már kialakult meleg viszony, akkor semmit sem kell tenned, mert ez már megvan köztetek. Lehet, hogy idővel, ha a fiú is többet érez irántad, mint barátságot, és teljes mértékben készen lesz rá, hogy beismerje és elismerje az érzelmeit, járással is végződhet. De türelmesnek kellene lenned, nehogy nagy csalódással végződjön a kapcsolatotok. Legtöbbször a serdülőkorú fiúk, ha csak nem muszáj, nem szokták nagy dobra verni szimpátiáikat, szerelmeiket, hiszen ismerik a baráti társaságukat, a piszkálódást és a könyörtelen vicceket. Vannak olyan fiúk is, akik az érzelmeiket szeretik titokban tartani. Nem szeretnek kitárulkozni a nagyvilág előtt. De az is lehetséges, hogy a fiú nem szimpátiát, szerelmet látja benned, hanem egy jó társat, egy fiatalabb testvért (?!), akivel jókat beszélget, semmilyen nyomás nélkül hódolhat kedvenc sportjának. Csak abban az esetben „mond meg neki a magadét”, ha el tudod viselni a számodra kedvezőtlen következményt is, hogy a fiú megharagszik, és egyáltalán nem akar majd veled beszélni többé, sem pecázni. Akkor, előre! Szerintem inkább élvezzed azt, amid van. Legyél türelmes, engedd át az időnek, hogy tisztázza, milyen irányban fejlődik a viszonyotok tovább.

Jelige: „MM”

Kedves Bizalmas sorok!

Tizenegy éves lány vagyok, akit a szülei évek óta meg akarnak változtatni. Mivel én elégé lusta vagyok, és szerintük sokat hazudok, szeretnék, hogy abbahagyjam a hazudozást, és elkezdjek, mint egy igazi lány, az iskolában figyelni az órákon. Én pedig csak azt szeretném, ha engem békén hagynának.

„MM”

Válasz:

Kedves MM!

Nem tudom, hogy van-e még olyan gyerek, aki „lusta” és „hazudozós” szeretne maradni, hiszen ezek nem olyan emberi tulajdonságok, amelyekre büszkének kellene lennünk. Jó lenne, ha fordítanál a dolgon, és elkezdenéd magadban keresni a jó, pozitív tulajdonságaidat. Biztos vagyok benne, hogy nem egy ilyen pozitív tulajdonságod van, csak éppen ebben a pillanatban nem látod őket magadban. Az, hogy valamit valójában változtatni és változni szeretnél, megmutatja az a tény is, hogy jelentkeztél nekünk, és segítséget kérsz. Már meg is fogalmaztad a problémádat, csak esetleg egy kicsit pontosítanod kell majd.

Először is legyél igényesebb önmagaddal. Figyelj arra, hogy amit kiadsz a kezedből, az elfogadható legyen. Pl. ami a helysírási hibákat illeti, hogy a számítógép helyesírási programja ne pirosítsa ki a leveledet. Ne

téveszd szem elől, hogy az „igazi lányoknak” és az „igazi fiúknak” egyaránt figyelniük kell az iskolai órákon! Aki az órán odafigyel, az a tanulás 50%-át ott az órán már elvégezte. A figyelem és a koncentráció nem lányos vagy fiús, hanem általános emberi tulajdonság. Vegyél egy A4-es füzetlapot és hajtsd félbe. Az egyik oldalára írd föl, hogy Milyen vagyok?, a másik oldalára pedig, hogy Milyen szeretnék lenni?. Mindkét kérdésre írj 10-10 választ. (Vigyázz! Nagyon fontos az őszinteség!) Utána nyisd szét a lapot, és a belső oldalakon (balról) sorold fel azokat a dolgokat, személyeket, erőket, amelyek/akik megnehezítik a dolgodat, vagy gátolnak abban, hogy megváltozzál. A másik oldalra kerüljenek azok a dolgok, erők, amelyek segítenek abban, hogy jobbra változzál, azok a személyek, akiktől segítséget kaphatsz a változás útján (pl. az iskola pedagógusa, pszichológusa, az osztályfőnököd, a kedvenc, megértő tanárod, a szüleid, nagyszüleid stb.). Tudnod kell, hogy a cél, amit el szeretnénk érni, mindig jó, pozitív dolog kell hogy legyen! Utána vehetsz még egy lapot, amire levázolhatod azokat a lépéseket, amelyeket meg kell tenned, hogy elérjed a kitűzött célodat.

Például:

Lustaság legyőzése:

Minden nap 10 percet tornázok, mozgok, ugrókötelezek stb.

Naponta nem számítógépezek 1 óránál tovább.

Vagy, „Anyunak mindig igazat mondok!” stb.

Fontos, hogy számodra elfogadható dolgok legyenek, és ne tegyél olyan dolgot a listádra, amiről tudod, hogy biztosan nem fogod betartani. Viszont egy dolgot nem szabad szem elől tévesztened, hogy a szülőknek az a dolga, hogy követeljenek, korlátozzanak, dicsérjenek, szidjanak, elvárásaik legyenek a gyerekeik iránt, hogy neveljék a gyerekeiket, felkészítsék őket az életre, hogy a lehető legjobb emberek váljanak belőlük. A te szüleid is teszik a „szülői dolgukat”, azért, mert a gyermekük vagy, és azért, mert szeretnek téged, mert jót akarnak neked. Ne kérd tőlük, hogy békén hagyjanak, mert az azt jelentené, hogy már nem törődnek veled, hogy már nem szeretnek úgy, mint a gyermeküket. Szeretet, gondoskodás nélkül pedig nem tudunk élni.

Jelige: „Mini”

Kedves Bizalmas sorok!

13 éves vagyok és az egyik osztálytársam őrülten tetszik. Szoktunk néha beszélgetni és egy alkalommal elmondta, hogy járna velem, csak neki inkább a magasabb lányok tetszenek. Az egyik osztálytársnőm a múlt héten azzal jött, hogy a fiú mégis összejönne velem. Azóta viszont semmi sem történt. Nem tudom, mit tegyek. Várjak rá, vagy hagyjam a fenébe? Segíts!

„Mini”

Válasz:

Vegyél mély levegőt, és gondolkodj el azon, hogy még mindig olyan nagyon tetszik-e ez a fiú? Ha igen, akkor várjál még egy kicsit, hogy megtegye az első lépést. De az is megeshet, hogy feltűnik a színen egy másik srác, aki nagyon tetszik, akivel szívesen barátkoznál, használd ki az alkalmat. Vágjál bele egy új kapcsolatba. De bárhogy is lesz, továbbra is járjál nyitott szemmel, mert sose tudjuk, hol vár ránk az igazi!

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol

e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Van önbecsülésed?

A belső hang, a „kisördög” az oka annak, ha elbizonytalanodsz, aggódsz, ha halogatod a teendőid, esetleg depresszióssá válsz. Ráadásul az önbizalom hiánya meglátszik a fellépéseden, a tartásodon. A magabiztos emberek megérzik ezt, és azonnal „a hátsó sorba” küldenek. Aztán, aki ott ül hátul, azt mondja: „Lám, engem senki sem szeret, senki sem tisztel, nincs is elöl semmi keresnivalóm”. Ezzel bezárul az ördögi kör. Pedig senki sem úgy jön a világra, hogy értéktelennek tartja magát. Ez az érzés környezeti hatások következtében alakul ki. Ha dicsérnek, ne nézz zavartan félre, és ne mondjad: „Á, szóra sem érdemes!” Az önmagadban való kétkedés csak úgy küzdhető le, ha ismered önmagad. Ha megerősíted vagy megcáfolod az alábbi teszt állításait, közelebb kerülsz önmagad megismeréséhez. Tehát a kérdés: Miként viszonyulsz az iskolához és osztálytársaidhoz? Négyféle lehetőség közül választhatsz.

Értékelés

0 és 5 pont között: Fontos számodra, hogy az iskolában töltött idő és a szabadidőd is örömöt szerezzen. Mellékes, hogy közben elismernek-e, csodálnak-e mások. Ez a viselkedés egészséges, stabil önbecsülésről árulkodik.

6 és 15 pont között: Nagyjából összhangban van a nyilvános szereplésed a valódi éneddel, néha azonban be kell dobnod színészi képességed, hogy magabiztosságod ne hagyjon cserben. Ilyenkor soha ne ítéld el a bizonytalanságod!

16 és 24 pont között: Az önbecsülésed nem túl fejlett, ezért gyakran mások szemével látod és ítéled meg önmagad.

25 és 30 pont között: Az önbecsülésed meglehetősen alacsony. Nem tudod értékelni a saját jó tulajdonságaidat. Önmarcangolásod és kisebbrendűségi érzésed vezérli az életed, ez az oka annak, hogy gyakran rosszul érzed magad a bőrödben. De ezen lehet változtatni, csak beszéld ki magadból a félelmeid egy bizalmas barátnak. Csodálkozni fogsz az eredményen!

1. Nem szívesen mesélek az iskoláról, mert szerintem nem érdekes.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
2. Okosabb és jobb átlagú osztálytársaim mellett butának érzem magam.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
3. Megbeszéléskor alig szólalok meg, mert félek, hogy butaságot mondok.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
4. Ha plusz feladatokat sóznak rám, egyszerűen nem tudom elvégezni.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
5. A kritika gyakran napokig foglalkoztat, nem tudom, hogy dicsértek vagy bíráltak.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
6. Ha társaságban a vendéglátón kívül senkit sem ismerek, soha nem tudom, hová álljak, mit tegyek, hogyan fogjam a poharat.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
7. Ha az osztályelső társasággal vagyok szülinapon, nem tudom élvezni, mert görcsösen arra figyelek, hogy megfeleljek, nehogy véletlenül hibát kövessek el.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
8. Gyakran napokon át nem hív fel senki, de ilyenkor én sem hívom fel a barátaimat.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
9. Ha szórakozóhelyen találkozom a társasággal, inkább kint várok, amíg megérkeznek.
   MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ
10. Ha bemutatnak valakinek, a legelső gondolatom: remélem, jó benyomást keltek.
    MINDIG IGAZ GYAKRAN NÉHA NEM IGAZ

PONTOZÁS:

MINDIG IGAZ – 3 pont
GYAKRAN – 2 pont
NÉHA – 1 pont
NEM IGAZ – 0 pont

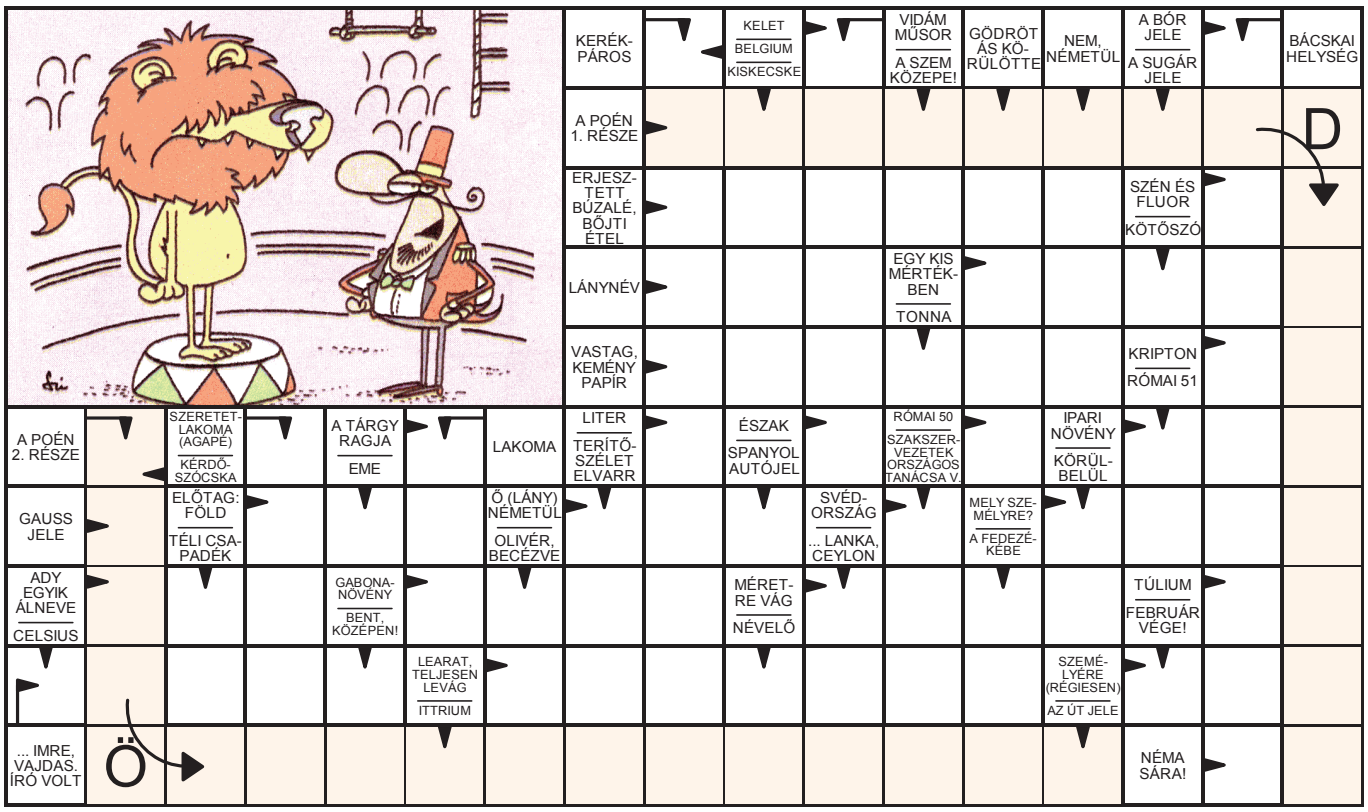

MEGFEJTÉS: Igazán ráférne már egy sörényigazítás.

NAHÁT!

Mi teszi tönkre a testtartásunkat?

Folyamatosan görnyedezünk ahelyett, hogy szépen kihúznánk magunkat. Lomhán, görbe háttal járunk, amikor méltóságteljesen is vonulhatnánk. Lássuk, általában mely dolgok teszik tönkre a tartásunkat!

A táskád nem lehet nehezebb, mint a testsúlyod tíz százaléka. Mérd le, hány kilót cipelsz naponta! Ha tíznél többet, szabadulj meg a feleslegtől. Ha muszáj nehéz táskát vinned, szerezz be olyat, aminek széles a pántja (nem nyomja annyira a vállad), és néha tedd át a másik válladra, nehogy elferdüljön a gerinced.

Sokan épp azokat a testgyakorlatokat hagyják el, amelyek a tartás miatt fontosak. A kockás hasért és a feszes hátsóért mindent megtesznek, csak a hátizmokat felejtik el. Pedig ezek felelnek a jó tartásért. Csinálj pár törzsemelést hasonfekvésben tarkóra tett kézzel minden edzés végén!

Próbáld ki a Pilatest vagy a jógát! Ha nem ülsz helyesen a számítógépednél, előbb-utóbb púpos leszel. Előrenyújtod a nyakad, hogy jobban lásd a monitort, ettől a vállad előreesik, a hátad meggörbül, és olyan leszel, mint a Notre Dame-i toronyőr. Jobb, ha odafigyelsz, hogyan ülsz!

Nem mindegy, milyen cipőben járunk. A balerinacipőkben a medencecsont előreesik, ami rontja a hatást. Hordj néha magas sarkút, abban a lábad is szebb! De óvatosan! A túl magas sarok sem jó, válassz közepes sarkat. Így ki tudod húzni magad, és a medencéd nem billen előre.

TUDOD-E?

Vannak titkos testi képességeink!

Az emberi test fantasztikus dolgokra képes. Gondoljunk csak arra, hogy le tudja győzni a baktériumok hadseregét, meg tudja gyógyítani a sebeket, vagy akár kilométereket is tud futni megállás nélkül. De még többre is képes, csak nem tudunk róla. Például megtanulható, hogyan lehet a könnyünket visszafordítani, hogyan lehet elkerülni a tűszúrás fájdalmát, vagy elfojtani a csuklást stb.

1. Visszatartani a könnycseppeket

Ha sírás fojtogat, de nem szeretnéd, hogy meglássák, csak egy torokköszörülést próbálj meg. Ez megzavarja az orrjáratot és azt a mechanikát, ami a könnyezést, sírást irányítja. Miután megköszörülted a torkodat, elég valószínű, hogy nyelni is fogsz, ami megemeli a nyelvedet a szájpadlásodhoz, ez pedig szintén elállító hatással van a sírás érzésre. Ezt sokszor menyasszonyoknak és vőlegényeknek szokták javasolni, hogy el tudják mondani az esküjüket.

2. Elcsitítani a csuklást

Vegyél egy nagy levegőt és tartsd bent 10 másodpercig, majd anélkül hogy kilélegeznél, szívjál be még több levegőt és tartsd 5 másodpercig. Végül még mindig kilélegzés nélkül, szívjál be még annyi levegőt, amennyit csak bírsz bepréselni és tartsd még 5 másodpercig. Ezután kilélegezhetsz. Ezzel a tüdőd és gyomrod közötti izmokat megfeszíted, és nem tudnak semmi mást csinálni. Mivel a csuklásnak is ezekre az izmokra lenne szüksége, így a csuklás elmarad, megoldódhat a probléma.

3. Az ájulás elkerülése

Ha úgy érzed, ájulás kerülget, keresztezd a lábaid, szorítsd össze a combjaid, és feszítsd meg a hasizmod! Ájulás előtt a vérnyomás leesik, de az izmok megfeszítésével a vérnyomást jobban tudjuk tartani, miközben a szívhez és az agyhoz több vér juthat el.

4. Hogyan lehet a tűszúrás fájdalmát csökkenteni?

Ha injekciót kapsz az egyik karodba, a hüvelykujjad és a mutatóujjad hegyét szorítsd össze egy karikát formálva és kicsit nyomd lefelé. Ez az idegeket kicsit összezavarja, és a szúrás fájdalmának érzete enyhe érintéssé csökken.

5. Tengeri betegség

Próbálj úgy helyezkedni, hogy kiláss a mozgó járműből. Fontos, hogy amit a tested, füled észlel, ugyanazt lásd is. Sokat segít, ha autóban elöl ülsz, vagy előre tudsz nézni. Repülőn érdemes ablak mellé ülni, hogy lásd a repülő szárnyát és a felhőket. Hajón is úgy kell elhelyezkedni, hogy előre láthass és figyelhesd a horizontot. Ezek megnyugtatnak. Csökken a félelem és a veszélyérzet, a félelem miatt feszülő izmok ellazulnak.

Az online vásárlás előnyei és hátrányai

Az elmúlt egy évben az online áruházak valóban virágkorukat élik, hiszen az emberek többsége inkább vásárol interneten keresztül, mintsem, hogy tömegbe menjen, érthető okok miatt. Abban egyetérthetünk, hogy nagymamáink még el sem tudták képzelni, hogy kedvenc ruhájukat ne a butikban szerezzék be, hanem akár pizsamában a fotelből is megrendelhetik. Mi abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy online felületek százai állnak rendelkezésünkre ruhavásárlás terén, de valóban jó dolog ez? Mint mindennek, ennek a lehetőségnek is vannak jó és rossz oldalai.

Kényelmes

Az egyik legnagyobb előnye a webshopoknak, hogy borzasztóan kényelmessé teszik a vásárlást. Nem kell kimozdulni otthonról, kocsival vagy tömegközlekedéssel eljutni a boltba, ami a kívánt terméket árulja, ott sorban állni, ha ez egy pláza, akkor számolni kell a tömeggel és a meleggel, vagy jelenleg a hideggel is. Ezzel szemben az online vásárlás lebonyolítható otthon, a kanapén ülve.

Széles választék, több méret

A legnagyobb webshopokra főleg, de rajtuk kívül is sokra igaz, hogy nagyon sok árut forgalmaznak, hihetetlenül széles a kínálat és valóban több méretben elérhetőek a termékeik. Az ember szeret válogatni a neki tetsző holmik között, pláne, ha ezt az otthona kényelméből teheti. Ráadásul az algoritmusok jegyzik azokat a darabokat, amelyeken tovább időzünk, így aztán újabb és újabb hasonlókat dob be, hátha tetszik, és hát sokszor tetszik is.

Kevesebb költség

Megfigyelhető, hogy az interneten olcsóbban tudjuk beszerezni kedvenc holmijainkat, igaz a szállítási díj kicsit emel az áron, de még így is jóval a bolti értékek alatt járunk.

Legyünk óvatosak!

Mindig figyeljünk arra, hogy honnan is akarunk rendelni. Ha nem egy ismert oldalról van szó, nézzünk utána kicsit a neten, hátha írtak már róla korábban véleményt. Abban az esetben, ha „https://" jellel kezdődik a címe, nyugodtak lehetünk afelől, hogy az adott oldal rendelkezik tanúsítvánnyal. Szinte mindenhol felkínálják a lehetőségét annak, hogy kártyával is fizethetünk. Sokan ódzkodnak ettől, hiszen félnek a visszaélésektől. Abban az estben érdemes gyanakodnunk a bajra, ha a kártyaszám, a név, a lejárati dátum, és a kártya hátulján található biztonsági kódon túl más adatot is el akarnak kérni. PIN-kódot, esetleg más személyes adatot soha ne adjunk ki a világhálón!

Nincs próbalehetőség

Az online vásárlás zsákbamacska, különösen ruhavásárlás esetén. Már az sem mindig egyszerű, hogy a standard méretek között kisakkozzuk, melyik a miénk, de ezek a méretek van, hogy köszönőviszonyban sincsenek a valós méretezéssel. Mivel nincs próbalehetőség, ruha- és cipővásárlás során nagyobb a kockázata, hogy nem megfelelő produktum érkezik.

Megtévesztő fotók

A zsákbamacskaságra az is rásegít, hogy sokszor a képen nem az a termék látható, ami előkerül a csomagból. Megtévesztő lehet a képen a ruhaanyagtól kezdve egészen a dolgok méretéig szinte bármi, ezért aztán érdemes elolvasni a hozzászólásokat, visszajelzéseket, amikhez gyakran fotók is vannak csatolva, s amelyek elárulják, valójában milyen termék fog érkezni.

Kiszállítás

Sokszor nem a megrendelés okoz gondot, hanem a kiszállítás folyamán történnek kellemetlenségek. Sok olyan esetről lehet hallani, hogy a termék soha nem érkezett meg, vagy ha mégis, akkor sérült volt.

eve

Szólásmagyarázat

Ujjat húz valakivel

Azt értjük alatta, hogy veszekedik, vagy kikezd valakivel, beleköt valakibe. Régen azt, hogy ki a legény a kocsmában, nemcsak verekedéssel, késeléssel, hanem vetélkedő játékkal is el lehetett dönteni. Ennek az volt a módja, hogy a két legény összeakasztotta a jobb keze középső ujját, lábát pedig a másik fél lábának, vagy – ha asztal felett folyt a vetélkedés – az asztalnak feszítette, és minden erejéből húzta a másikat, hogy kimozdítsa helyéből, esetleg át is rántsa a maga oldalára. A kocsmai vetélkedésnek ez a módja mára kipusztult, de megmaradt, immár szélesebb értelemben a szólás.

Honnan ered a műanyag?

Felsorolni is lehetetlen, hogy mi minden készül manapság műanyagból. Sőt, ma már azt is nehéz megjegyezni, egyáltalán hányfajta műanyag is létezik. Már csak azért is, mert a műanyagok tömkelege szinte havonta gyarapszik eggyel-eggyel. Van, aki azt hiszi, nem is olyan régen találták fel ezeket a természetben nem létező anyagokat. Pedig az igazság más! A műanyagok története ugyanis 1786-ban kezdődik! Egy akkor megjelent vegyészeti szakkönyv említi, hogy egy bizonyos Newman nevű vegyész növényi olajokkal kísérletezett. Hatalmas meglepetésére az anyag melegítés hatására gyantává változott! A kísérlet eredménye sajnos feledésbe merült, s csak 1839-ben ismételték meg, s az anyagot sztirolnak nevezték el. Ez a sztirol pedig nem más, mint a nálunk sztiropor néven ismert habkönnyű, fehér anyag őse. Akkor persze még senki sem gondolt arra, milyen szédítő karrier vár a mesterségesen előállított anyagokra. Jelzi ezt az is, hogy az említett sztirol utóda, a polisztirol csak 1927-ben lett ismert. Azóta sok idő múlt el, százával kísérletezték ki a vegyészmérnökök a jobbnál jobb műanyagokat. A „műanyagok királya", a polietilén 1936-ban született – de csak laboratóriumi körülmények közepette. A polietilén valódi gyártása 1953-ban kezdődött. Hol használnak ma műanyagot? Mindenhol! Csónakot, autókarosszériát, bútort, ruhát, telefonfülkét, repülőgép-alkatrészt, edényt, szigetelőanyagot, festéket, ragasztót, lakkot, műgumit gyártanak belőle.

A műanyagok hozzáadásával gyártott autógumik ötször–tízszer annyit futnak, mint a természetes gumiból készültek. A legújabb műanyagok szilárdsága vetekszik az acéllal. Sőt, léteznek már olyanok is, melyek a több száz fokos hőséget is alakváltozás nélkül állják.

A hieroglifák titka

Az ókori egyiptomiak rendkívül pontos emberek voltak, írástudóik minden fontos dolgot feljegyeztek. Még ma is láthatók a sírok, templomok falait beborító, kövekbe faragott vagy színes festékkel felfestett képírásos szövegeik, amelyek sok évszázadon keresztül okoztak fejtörést az utókor tudósainak. Mígnem Napóleon 1799-es egyiptomi hadjárata során megtalálták az úgynevezett rosette-i követ, amely az egyiptológusok előtt felfedte a hieroglifákkal (azaz képírás-jelekkel) írott szövegek titkát. Rosette város Egyiptom északi részén, a Földközi-tengertől 15 kilométerre terül el. Az egyik francia katona ásója alól került elő a nevezetes kő, amelyen a 14 sornyi, függőlegesen lefelé haladó hieroglifával írott szöveg mellett olvasható volt a görög és a demotikus (egyszerűsített) egyiptomi nyelvű fordítása is. Mégsem volt egyszerű megfejteni a jelentését. Több neves tudós is kudarcot vallott vele, mígnem 1822-ben egy francia fiatalembernek sikerült – bonyolult matematikai és statisztikai módszerekre támaszkodva – nemcsak egy-egy jelet beazonosítania, hanem az írás lényegét is megértenie. Jean-Francois Champollion (ejtsd: zsanfranszoá sampaljo) már gyerekkorától érdeklődött a nyelvek kutatása iránt, és az ő munkássága nyomán megszólaltak végre a papirusztekercsek. A fiatal kutató rájött, hogy nemcsak egész szavakat jelölő hieroglifák vannak az óegyiptomi írásban, hanem hangjelölőek is, de azok csak mássalhangzókat jelölnek. Ezt az elgondolását az Egyiptomban máig használt kopt nyelv vizsgálatából merítette, és ennek mintáján haladva tökéletesen elolvasta a rosette-i követ. Ezután másfél éves gyűjtőkörutat tett, amely során további húsz kötetnyi hieroglifikus szöveget jegyzett le, feldolgozását azonban megromlott egészsége miatt már nem fejezhette be.

Hol vannak papírszobrok?

Dél-Olaszországban, Brindisi közelében található egy kicsiny város, Lecce. Számos, turistát csábító műemléke van, mégsem erről nevezetes igazán, hanem a festett, papírmaséból páratlan művészettel készült szobrairól. Templomaiban papírmaséból vannak a madonnák és a szentek, papírmaséból a Jézuska és a betlehemi jászol is. Vannak papírmasé-szobrok a legtöbb házban, lakásban is. A cartapestaiónak nevezett papírmasé-szobrászat feltalálói a 18. században a helybéli borbélyok voltak, akiknek művészete hamarosan önállósult, és szobrászok kezdtek vele foglalkozni. Így születtek meg az ámulatba ejtő alkotások. A műfaj ma is él, most is dolgoznak papírszobrászok Leccében mindazok örömére, akik értő szemlélői ennek a különleges művészetnek.

Főzni bárki tud?

A L'ecsó rajzfilm választ ad a kérdésre

– Lenyűgöző cím: Főzni bárki tud! És ami ennél is lenyűgözőbb, Gusto, úgy látszik, tényleg elhiszi! Én másrészről komolyan veszem a főzést és nem, nem hiszem, hogy bárki képes rá! – hangzanak el a rajzfilm első pár percében a zord étteremkritikus szájából azok a mondatok, amelyekből megtudjuk, főhősünknek nem lesz könnyű dolga… és nem csak azért mert egy patkány…

Rémyt nagyszerű szaglással áldotta meg meg az élet, amit a társai hasznára tud fordítani azzal, hogy segít nekik kiszagolni a mérgezett ételeket, azonban tudja, hogy tehetségét másra is használhatná. Elege van abból, hogy a patkányok folyton szemetet esznek, ezért belopódzik egy idős asszony konyhájába, ahol kísérletezni kezd az ételekkel egy tévéműsor hatására, amelyben Gusto, a világhírű séf biztatott mindenkit arra, hogy próbáljon meg főzni és élje ki a kreativitását.

A rajzfilmben a problémák ott kezdődnek, amikor bejelentik Gusto halálát, Rémy pedig lebukik a bátyjával és az idős hölgy üldözőbe veszi az összes patkányt. Főhősünk ekkor szakad le a patkánykolóniától és kezdi meg kalandos útját Párizsban. A csatornarendszerből a város utcáira, majd ételt keresve Gusto étermébe téved. A konyha kialakítása a rajzfilmben olyan, mintha csak egy igazi ötcsillagos étterem konyhájában lennénk, erre a készítők nagyon odafigyeltek. Egyesével megismerkedünk a konyha alkalmazottaival, aki többek közt a vezető séf (ő felel az egész konyháért), a halséf, a húsokért felelős séf… és a mosogatófiú, aki éppen elront egy levest, miközben próbálja felhígítani miután feldöntötte.

Rémy ezt nem bírta nézni és belopódzott a konyhába, hogy kijavítsa azt és megalkot egy levest, amely még a legszigorúbb kritikusokat is lenyűgözi. Főzés közben megfeledkezik róla, hogy egy patkány és neki nem szabadna a konyhába lenni és elkapják.

Szerencsére Alfredo Linguinin, a mosogatófiún múlik a sorsa, akivel szövetséget köt és közös erővel lenyűgöznek mindenkit, köztük a kritikusokat is. De lehet, hogy nem is a kritikusok jelentik a legnagyobb veszélyt rájuk?

És hogy mi a mese tanulsága? Talán Anton Ego a rajzfilm elején látott rosszindulatú ételkritikus fogalmazza meg legjobban:

– Főzni bárki tud! De csak most jöttem rá, most értettem meg igazán, hogy mit akart mondani! Nem lehet mindenki a konyha művésze, de a konyhaművész bárhonnan érkezhet.

Komáromi Dóra

Főzni bárki tud…
Még te is, de itt van pár tipp, hogy könnyebb dolgod legyen:

- Főzés előtt moss kezet!
- Tartsd tisztán a pultot!
- Tartsd közel a kezed a testedhez, hogy nehogy megégesd magad főzés közben!
- Használj friss hozzávalókat!
- Kérd felnőtt segítségét!
- Kövesd a receptet… (vagy ne…)

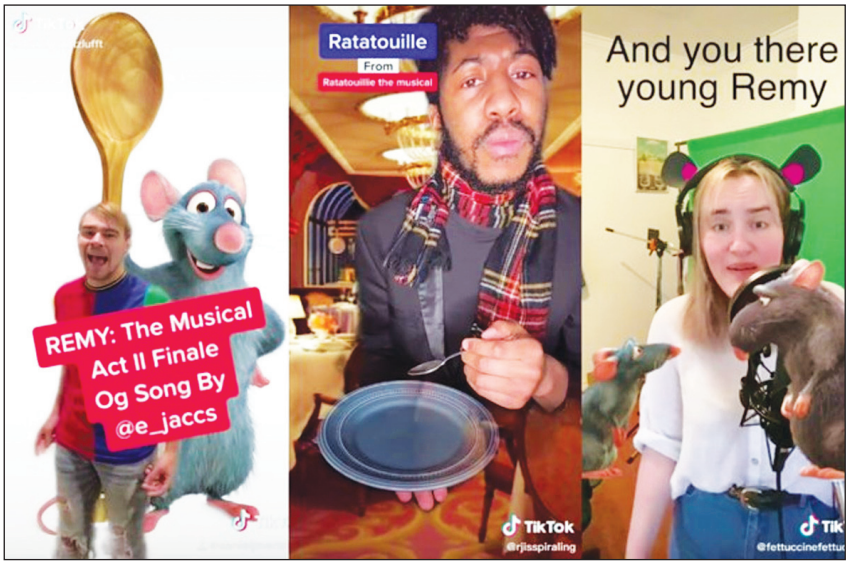

A karantén ideje alatt sokan összefogtak a TikTokon és a rajzfilmből egy musicalt készítettek

Konyhai szótár:

A la carte – igény szerinti választás az étlapról
Al dente – lisztes vagy zöldséges ételek lágyan, nem túlfőzve
Chef de cuisine – főszakács
Chef de Partie – egy szakács, aki a konyha egy adott részéért felelős
Mise en place – az élelmiszerek és a munkaeszközök előkészítése

Tudtad-e?

A mozifilm eredeti címe a „ratatouille"-ből származik, ami egy hagyományos francia főtt zöldséges étel (a magyar lecsóhoz hasonló, cukkini hozzáadásával). Ugyanakkor a név angol szójáték a rat (patkány) szóval.

Palacsinta

A százhúsz kilós Szabó és a cingár Kovács találkozik.

– Négy palacsintát ettem délben, és meg se kottyant! – újságolja büszkén Kovács.

A százhúsz kilós Szabó felhúzza a szemöldökét.

– Én egy palacsintával jóllakom.

– Egyetlenegy palacsintával?

– Igen. Rendszerint a harminchatodikkal.

Együttérzés

– Miért sírsz, Fülöpke?

– Mert a tanító bácsi intőt és bezárást ígért a testvéremnek, aki békát dugott a táskájába.

– És ez neked miért fáj?

– Mert ikrek vagyunk, és a tesóm már hazament.

Becsületes megtaláló

A bolond kötelet húz maga után az utcán. Egyszer csak meglátja a rendőrt, és odamegy hozzá:

– Biztos úr, nem látta a láthatatlan embert?

– Nem.

– Na, ha látja, szóljon neki, hogy megtaláltam a kutyáját.

Lakatlan

– Józsi, te mit vinnél magaddal egy lakatlan szigetre?

– Lakatot.

Ünnepi vacsora

– Gyerekek, ma este ünnepi vacsora lesz – újságolja boldogan szúanyó a kicsinyeinek.

– Délelőtt új bútorokat hoztak az igazgatói irodába.

Udvariasság

– Ki az abszolút udvarias?

– ???

– Aki a fürdőszobában maga elé engedi a vizet.

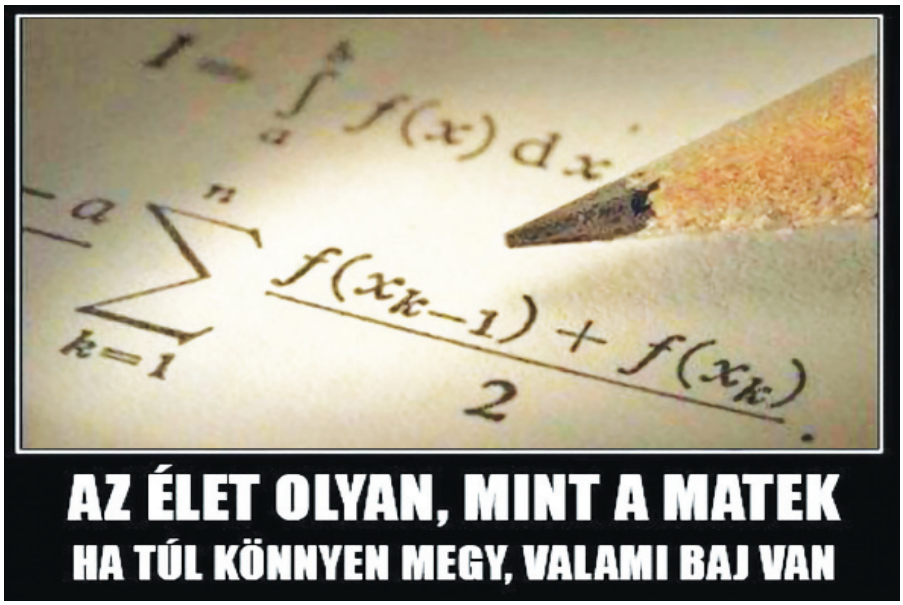

Sakk

A paraszt bácsi sakkozik a lovával. Ezt látva átszól a szomszéd:

– A csudába, magának ilyen okos lova van?!

– Ez okos? – kérdi gúnyosan az öreg.

– 4–2-re vezetek.

Illatok

A skót elviszi a barátnőjét motorozni. Egy hot-dogot árusító büfé előtt megszólal a lány:

– Ó, micsoda jó illatok! – Várj egy kicsit! Közelebb megyek, hogy jobban tudj szaglászni.

Előny

A nyúlgyerek és a nyúlpapa sétál az erdőben. Egyszer csak találnak egy tíz centiméteres előnyt. Nagyon megörülnek. Mennek tovább, találnak egy negyven centiméteres előnyt. Még jobban megörülnek. Mennek, mendegélnek tovább, találnak egy másfél méteres előnyt.

– Húúú, ez nagyon jó, ez már a medve ellen is használ! – ölelkeznek össze.

Boldogan elindulnak hazafelé. A kisnyúl beviszi a tíz, majd a negyven centiméteres előnyt a nyúllakba, aztán várja a papát. Eltelik öt, majd tíz perc, aztán egy egész óra, de a nyúlapó csak nem jön. Végül aztán mégis megjelenik, teljesen izzadtan:

– Sajnálom, kisunokám, a másfél méteres előny behozhatatlan.

Uborka

A hazatérő férj látja, hogy a felesége minden látszólagos cél nélkül ki-be hordja a kamrából a kovászos uborkás üvegeket.

– Mit csinálsz, drágám? – kérdezi elhűlve.

– Azt mondta a kozmetikus – feleli az asszony –, hogy jót tesz a bőrömnek az uborkapakolás.

Kár

– Dohányzik? – kérdezi az orvos a beteget.

– Nem.

– Kár. Különben rögtön megtiltottam volna.

Rendszámtábla

Két elítélt beszélget a börtönben.

– Te miért kerültél ide?

– Mert találtam egy rendszámtáblát.

– Ne mondd! Ezért lecsuktak?

– Igen, mert a rendszámra véletlenül rá volt csavarozva egy BMW is.

Fecsegő hívek

Már régen vége a skót istentiszteletnek, a lelkész úr is hazament, és a sekrestyés szeretné bezárni az imaházat. Csakhogy két házaspár még mindig ott fecseg az előtérben. A sekrestyés hiába próbálná kifelé terelni őket, azok rá se hederítenek. A derék templomszolga végső kétségbeesésében felhívja telefonon a tiszteletest.

– Mit csináljak, tisztelendő úr? Van itt négy ember, akik sehogy sem akarnak hazamenni.

– Kiáltsd, hogy tűz van!

– Már kiáltottam, de nem figyelnek rá.

– Akkor kiálts tolvajt!

– Azt is próbáltam, mégis maradtak.

– Akkor már csak egyetlen esély van: kezdjél el perselyezni!

Tollfosztás

A kalózkapitány a fedélzetre indul a kabinjából, de az ajtóból még visszaszól a papagájának:

– Ide figyelj! Én most elmegyek, de hamarosan visszatérek, és ha egy csepp is hiányozni fog a rumomból, egyenként fogom kitépdesni a tollaidat.

Amikor visszajön, látja, hogy a papagáj a földön fetrengve tépdesi a tollait, és kiabál:

– Minek is nekem ebben a nagy melegben az a rengeteg toll?!

TÖRÖM A KOBAKOM

Milyen szavak bújtak el a következő nevek összeolvasásakor?

Anderka János
Vészi Lajos
Falábu Tamás
Kallus Tamara
Roham István
Nyírö Regina

Fejezd ki az orr főnevet tartalmazó szólással!

szomorkodik, csalódott: ……....

valakit tetszése szerint irányít: …….

rendre utasítja, észre téríti: ……...

nem árulja el neki: ……

be se néz hozzá: …….....

KERESD MEG A TÁBLÁZATBAN A 11 ELBÚJT VÍZBEN IS ÉS SZÁRAZFÖLDÖN ISÉLŐ ÁLLAT NEVÉT!

(ÁTLÓSAN IS, VISSZAFELÉ OLVASVA IS LEHETNEK)

F	D	Ó	H	V	I	D	R	A	J
F	C	R	R	B	S	A	D	N	R
B	M	T	Y	I	B	M	K	M	B
N	I	V	G	N	I	P	J	É	S
Q	Z	S	F	K	A	K	Ó	F	B
L	I	D	O	K	O	R	K	Á	R
P	H	T	E	K	N	Ő	S	I	P
E	V	D	E	M	S	E	G	E	J
A	M	I	I	J	U	M	J	W	K
S	N	C	R	Á	M	Z	O	R	G

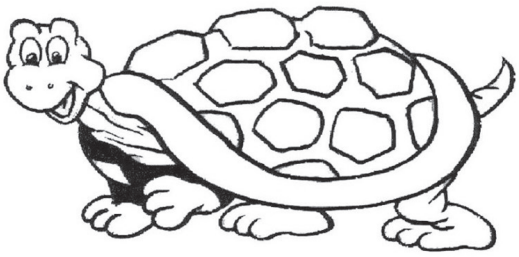

Mennyi az annyi?

Írd be a hiányzó számjegyet!

Megbánta, mint a kutya, amelyik ___ kölykezett.

Nem enged a _____-ból.

_____-en vannak, mint a gonoszok.

Kivágja, mint a _____-et.

Írd be a hiányzó betűket!

Jóka__ Mór
__tvös József
Madá__ Imre
Rákó__i Ferenc
épí___eti
mon___ el neki!
játs___unk vele
cseppfo___ós
papagá__
cseké__

MOST TÖRD A FEJED!

Színes golyók

Adott három doboz, az egyikben két fekete, a másikban két piros, a harmadikban egy fekete és egy piros golyó van. A dobozok fedelei összekeveredtek, az (FF), (PP) és (FP) feliratok nem a valóságnak megfelelően írják le a dobozok tartalmát. Golyókat húzhatunk, de közben nem kukkanthatunk a dobozokba. Legkevesebb hány golyót kell húznunk, hogy megállapíthassuk, melyikben milyen golyók találhatók?

Megfejtés:

Milyen szavak bújtak el a következő nevek összeolvasásakor? – szilaj, buta, lusta, hamis, öreg

Mennyi az annyi? – 9, 48, 7, 21

Írd be a hiányzó betűket! – Jókai, Eötvös, Madách, Rákóczi, építeti, mondd, játszunk, cseppfolyós, papagáj, csekély,

Fejezd ki orr főnevet tartalmazó szólással! – logatja az orrát, orránál fogva vezeti, orrára koppint, nem köti az orrára, az orrát se dugja be hozzá,

Színes golyók – A feladat azt mondja, egyik felirat sem felel meg a valóságnak, így az FP feliratú dobozban egyszínű golyóknak kell lenniük. Egyet húzok ebből, s ha ez piros, akkor tudom, hogy két fekete csak az FP felirat alatt rejtőzhet, s az FF-es doboz tartalmazza a különböző színű golyókat.

Szeretjük, ha örültök! Ezért megörökítettük egyik nyertesünk örömét. A képen Kobrehel Bence, a csókai Jovan Popović iskola negyedik osztályos tanulója látható, aki nem titkolt örömmel vette át nyereményét. Rögtön fel is próbálta újonnan szerzett fülhallgatóját!

Jubileumi pályázat

Alkoss és nyerj!

A Jó Pajtás 75. születésnapja alkalmából rajz- és fogalmazáspályázaton vehetsz részt!

Mi a feladatod?

Rajzpályázat

Tervezd át kedvenc újságod címoldalát! Figyelj arra, hogy figyelemfelkeltő és informatív legyen. Tervezd meg az újság címoldalán szereplő lapfejet, logót, valamint az aktuális adatokat és mindezek elhelyezkedését az oldalon!

Fogalmazáspályázat

Vedd elő a laptopot vagy ragadj írószerszámot és írd meg nekünk a kedvenc újságod, könyved tartalmát. Meséld el, miért szereted a kiadványt és milyen élmények fűznek hozzá!

A Jó Pajtás várja munkáitokat! A jól sikerült alkotásokat rövidesen viszontlátod az újságban! A legjobb munkák alkotói között 2021/2022-es tanévre szóló, két egyéves előfizetést is kiosztunk, mindemellett a Jó Pajtás készítésének műhelytitkaiba is beavatjuk a legkreatívabbakat!

Határidő: 2021. május 30.

A címünk: jopajtas.szerk@magyarszo.rs és Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Lexikon

Te is benne szeretnél lenni az újságban? Semmi akadálya: küldj magadról tudnivalókat Lexikonunkba! Küldj egy fotót magadról, és válaszolj az alábbi kérdésekre:

Nevem:
Becenevem:
Melyik suliba, osztályba járok?
Kedvenc tantárgyam:
Kedvenc tanárom:
Kedvenc könyvem:
Kedvenc együttesem:
Kedvenc énekesem:
Kedvenc zeneszámom:
Kedvenc filmem, sorozatom:
Melyik filmben játszanám a főszerepet?
Kedvenc insta-profilom:
Kedvenc influenszerem:
Kedvenc hangulatjelem:
Kedvenc számítógépes játékom:
Hobbim:
Kedvenc ételem, italom:
Kedvenc állatom:
Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban:
Na és a szerelem?

Vigyázz! (Szinte) az összes kérdésre kötelező a válasz ☺. Persze, csakis rajtad múlik, mennyit engedsz felfedni magadról!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az ötödik számunk nyereménykérdésének megfejtése nem más, mint a **tűz**. Ezúttal **Süge Zsófiának, a szenttamási J. J. Zmaj iskola 6. osztályos** diákjának kedvezett a szerencse, vagyis ő nyerte a Jó Pajtás könyvajándékát.

E heti nyereménykérdésünk:

Szőrmebunda – zöld selyem,
kint terem a réteken.
Prémjét szellő fésülgeti,
ráhever, aki teheti.
Földanyánkat öltözteti,
tehén, kecske lelgeli.
Mi az?

A helyes választ legkésőbb március 4-éig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**. A választ elküldheted a **jopajtas.szerk@magyarszo.rs** e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet!

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID 16225794

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL
MINISZTERELNÖKSÉG NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
BETHLEN GÁBOR ALAP

NEMZETI JELENTŐSÉGŰ PROGRAM

5GINTERNET
brz gyors
mobilan kényelmes
jelen alcsó
první u grodu első
stabilan megbízható
TELEKNET
DUH 555 765

Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Újházi Kornél** ■ Lektor: **Halász Csilla** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Major Evelin, Nagy Magdolna, Tóth Tamara** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: *www.jopajtas.com* ■ Szerkesztőségi e-mail: *jopajtas.szerk@magyarszo.rs*